

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A „BÁCSKA“

XIV. évfolyama 3-ik negyedének küszöbén felkerjük mindazokat, kiknek előfizetése e hó végével lejárt, méltóztatassanak azt megújítani.

Lapunknak nincs szüksége közönségének támogatását hangzatos frázisokkal kérni ki; munkánk legszebb jutalma az a méltánylás, melyben Bács megye intelligens közönsége mind jobban részesít.

Az érvényes elérkezte csak alkalmul szolgál köszönetünk kifejezésére — a közönséggel szemben, s azon ígéretünk megújítására, hogy működési körünk természetes határain belül minden lehető elkövetendünk a közügynek, Bács megye közéletének tiszta meggyőződésünk szerint szolgálni.

Nem üres szavakkal, hanem tettekkel mutattuk meg eddig s fogjuk megmutatni a jövőben is, hogy komoly, személyes tekintetektől ment, fáradsággal és küzdelmekkel telt utunk egyedüli vezére a bennünket átható kötelességérzet, melylyel közönségünk támogatását kiérdemelni — talán szabad mondanunk fontos hivatásunkat — betölteni törekszünk.

Annak megítélését, hogy mit nyújtottunk a lefolyt félévben — nyugodt lélekkel bizzuk a közönségre.

Bács megye intelligenciájához intézett eme felhívásunkat azon ígérettel zárjuk be, hogy lapunk tartalom, pontosság és gyorsaság tekintetében a támogatás arányában — semmiféle áldozattól se riad vissza.

A „Bácska“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
 Fél évre . . . 2 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

Budapest, június 25.

A közigazgatási vita immár negyedik héten tart és eddigelé benne vagy hetven ellenzéki és huszonöt kormányparti képviselő vett részt. Ennek dacára a kilátás az, hogy maga az általános tárgyalás is tíz nappal tovább fog még húzódni és hogy a szélső ellenzéknek valamennyi tagja talpra kel ezuttal a párt azon fenyegetésének megvalósítására, hogy a vármegyei reformról szóló törvényt mindenképen meghiusítsa.

Magában véve ebben még semmi rendellenes, vagy kifogásolható nincsen. Egy oly fontos változás alkalmával, minőt ez a törvény hazánk viszonyaihoz, kétségek nélkül jogosult, ha a közvéleményre hatás minden eszközeit megkísérik a felek, még az idegizgató, avagy eltorzító ismétlések is. S éppen ezért igen helyes, hogy a kormánypart részéről is folyton új és új érvekkel, új szónokok állnak elő, legalább meggyőződhetik az ország arról, hogy a törvényjavaslat általános elfogadásánál nem a hallgatólagos beleegyezés, vagy megnyugvás, hanem az önálló gondolatmenetben kifejezésre jutó tényleges meggyőződés vezeti a párt tagjait, akik nemcsak a politikai pillanatnyi konjunkturák, hanem egy eszme uralmának befolyása alatt cselekednek.

Mindaz tehát, ami eddigelé történt, a legszigorubb parlamentáris mértékkel mérve, nem kárhözvethető s nem képez magában véve obsztrukciót.

Az obsztrukció valóságban csak ott áll be, ahol nemcsak a parlamentben, hanem a közönségre nézve is bevallottan megszünt az érvekkel való küzdelemnek lehetősége; a hol a merő időhuzás a nyíltan kitűzött cél, azon remény nélkül, hogy ezáltal a közvélemény áramlatának megváltozása elidézhető. A hol tehát a kisebbség a törvényhozás lehetőségeit meghiusítani törekszik annak dacára, hogy határozottan tudja és elismeri

maga is, hogy minden körülmények közt kisebbség fog maradni.

Hogy ilyenmü állapot valóban bekövetkezik-e vagy sem, ez képezi a mai helyzet rejtélyét. Hirdetni elég helyről és alkalommal hirdetik ennek bekövetkeztét azok, akiktől függ. De régi tapasztalat, hogy a fenyegetéseket és a tényleges foganatba vételt nagy ür választja el s hogy még a legkönnyelműebbek is kénytelenek lesznek komolyan meggondolni, mielőtt oly merényletnek tényleges keresztülviteléhez fognak, a mely éppen saját pártjuk létre méri a legnagyobb csapást.

Magyarországon valahányszor még valóban obsztrukciónak nevezhető mozgalom megindult, mindig megtört és végzetessé vált kezdeményezőire, még azon egyetlen esetben is, a melyben ideig-óráig sikeresnek látszott, midőn 1877-ben a balközép a szélső elemekkel kapcsolatban a Lónyay-féle választást meggátolta. A következő országgyűlésen az ellenzék egy negyedrészrel megfogyatkozva került vissza s ugyanazon országgyűlésen minden ellentálláson s egy eddigelé példátlanul hosszú fáradsalmainak dacára a választási törvény létrejött.

Ez alkalommal sem a közigazgatási törvény meghozatala az, a mi kétségessé válik. Tudja azt mindenki, hogy ennek keresztülvitele biztosítva van, hogy a leghalványabb reménység sem kecsegtethet ellenzői közül bárkit is azzal, hogy a közvéleményt bármily kis mértékben is meg lehessen változtatni. Ami kérdést képezhetne, ha az agyonbeszélés valóban foganatba vétetnék, az a magyar országgyűlésnek azon a világ összes parlamentjei közt eddig kitüntetett kiváltsága, hogy a szólás és vita szabadsága, abban egyáltalán korlátozva nincsen. A többség hatalma és jogai, az ügyek elintézésének követelményei, a kisebbségi akciószabadságának rovására a világon minden törvényhozó testületben, az amerikaiban, az angolban, a franciában, az olaszban sokkal nagyobb mértékben vannak biztosítva, mint nálunk.

Mint számos egyéb, úgy e tekintetben is intézményeink a legszabadelvűebbek maradtak és képesek voltunk azokat a legújabb kor sürgető igényeivel szemben is fentartani.

Egy elzárt obsztrukcionális kísérlet okvetlenül romba döntené parlamentáris életünk e hagyományát is, a mely okvetlenül nagyobb realis

A „BÁCSKA“ tárcája.

Szeretnék messze menni . . .

Szeretnék messze menni véled,
 Hol virág nyíl, dal andalít.
 Egy hívünk volna: a természet
 Szívetségünkbe harmadik.

De félek, ott se pihenünk majd,
 Ellenséged lesz újra sok.
 Hangod bánatná a pacisirtát.
 Az ibolyát meg illatod.

Csendes magányban, emberek közt
 A nyugalom sehol se int,
 Iriggyed vagyok magam is már,
 Két jószágod megszégyenít.

Átkod marad mar . . . Az irigység
 Az égbe is nyomom követ
 És — sárgaságba esik mentem
 Az egész nagy angyalsereg.

Prém József.

UTAZÁS PÉCSRE S KIRÁLYLÁTÁS.

Írta: Kajabusz.

„Sssssssss — — — süty! — Me — — hett!
 — Krr, zum, hamm hamm, heta, heta, heta.“ —
 És elindul a gőzparipa s nagy igyekezettel szedi kerekai alá a világot. Mert nagy út áll előttünk. Innen a hol én lakom másfél vármegyén kell keresztül menni Pécsig. Például az egész Tolnán, a melyik igen kedves

megye ugyan, csak azt bocsássa meg az Isten, hogy olyan sok benne, a . . . német.

En nem tudok olyan filozofusi flegmával utazni, hogy betakarjam magam, mint valami lepedővel az „Egyetértés“-sel s legeljem annak rengeteg betűit. — Nem. — En — ha futólag lehet is, de az ablakból szeretem nézni s élvezni is a vidéket, a melyen átrobogunk. Ebben a passzióban ez alkalommal megakadályozott egy sárosdi leányzó, a ki már előttem odaplantálta magát az ablakhoz. Nem sajnáltam volna hódoló tisztelettel kilöknöni. Egész Döbrökzig csirkehuszt evett, meg savanyú ugorkát. Hát lehet az ilyenben költőiség? Hát akkor minek néz ki az ablakon?

Egy jókora iramodással kinn vagyunk az édes, kedves Fejérmegyéből. Nézd, szeretett utitársam, Simontornya már Tolnán van, de ha csak ennyit tudsz róla, az még nem sokat ér. Lásd én azt is elmondom neked, hogy itt hajdan erős vár volt, melyet a Sió és a Kapos folyt körül. Nemelyi fala s egy tornya ma is meg van. De milyen lehetett régen!

1441-ben Hunyadi János és Ujlaky Miklós a Kis László védelmére felállított seregeket Czikádornál széljelvén, Simontornyát is megszállták, de több napi ostrom után sem vehették be. A mohácsi vész után 148 évig érezte a török igáját. Bádeni Lajos vette vissza 1686-ban. Akkor a gróf Lymburg Styrum birtokába esett, volt az Eszterházy Károlyé is, azután a Sina Györgyé. Hej ha azok a füstös falak beszélni tudnának!

A községen keresztül sétál a Balaton leánya a Sió szép szöke vizével. Itt már öleiben viszi a Kapos is, mely Némedi előtt szakad hozzá. A vidék változatos. A síkság, mely Fejérmegye alsó részén ontja a buzát, itt már nagy hullámokat vet. Simontornyától jókora hegy fekszik végig balkeztünk felől, azokon terem a . . . filokszéra. Alattuk hallgatnak: Görbő, Némedi, Pincehely, Miszta községek, melyek arról nevezetesek, hogy semmiről se nevezetesek.

Nem úgy ám az, a melyik jobb kézre esik innen. Nem látszik ugyan a kupé ablakjából, de miért ne mondanám meg, hogy ott fekszik Ozora a Sió parton. Ezelőtt 43 esztendővel szeptember havában — mikor már

Pákozdnál Jellacsicsot egy kicsit megszalasztották — akkor történt itt az a tréfás dolog, hogy a tizezer főnyi horvát sereget, mely Eszék felől jöve Róth és Philippovic vezérlete alatt a bán seregéhez akart csatlakozni — körülvették a Percel és Görgey csapatai s az egészét lefegyverezték. De fogadni mernék, hogy erről mit sem tud a sárosdi leányzó, mégis ott ül az ablaknál.

A vonat zúgva, tüsszögve halad egyet-egyét kanyarodva. A csacsogó Kapos mintha bujósokát játszanék velünk; élénk-élénk kerül, aztán ismét beszalad a kukoricák közé. Furcsa természetük van ezeknek a dunántuli patakoknak, fölfelé folynak, ellentétben a magyar föld többi vizeivel. Két pernyi megállás után elhagyjuk Hidegkutat is, melynek tűzhelyeinél németek melegszének, ugyanazért ne vesztegessünk rá több szót. Menyírel különöz község van itt jobbfelől: Regöly, régi magyar hely. A város keleti része és a templom a Kapos és Koppány által képezett felszigetben fekszik, mert itt ölelkezik össze a két patak. Van kövér szántóföld, szép erdeje, jó bora. A hozzátartozó Somolyi pusztán egy régi goth szentegyháznak a völgyből ódon tornya látszik.

Aztán ismét tovább vágatunk a völgyben. Haragosan ontja a gép a fekete füstöt. Fölöttünk sugároz két atlasz felhők lebegnek, oldalt izzadó kezekben forog a gereblye és villanyél, a föld népe szénát gyűjt, boglyáz. Egypár ökor kimondhatlan boldogsággal áll a szénahalmaz mellett, föltehetőleg azon gondolkozik ökörféjével, hogy „bárcsak minden héten szénagyűjtés lenne“. Távolabb a patak mentén a zöld réten fehér gondolatjelek látszanak vonva, ott vásznat fehéritenek.

A gép csak halad mindig délfelé. Elmarad Szakál-Högyész, Kurd-Csibrák az ó tatár nevével, jó vörös borával, de még Döbrököz is, ahol hatalmas hid van a Kaposon, mert ez a kis folyócska még mindig itt lábatlankodik mellettünk. A vidék egészen kinyílik, rónává terül. Szegényes kukoricák szaladnak vonatunk mellett visszafelé s furcsa szokás az, hogy a kukorica közé kender van vetve. Ott emelgetik fejüket a kenderszárok, mint valami óriás zöld rozsmaringok. Eszembe jut e palóc nóta:

Ma számunkhoz melléklet van csatolva.

biztosítékot rejt magában a nyilvánosságra a képviselőház hatalmára és tekintélyére nézve, mint a vármegye tisztviselőválasztási joga. Már maga a lehetőség is, hogy az említett kísérlet megtörténjék, a fenyegetés, a melyet kiejteni hallunk, nagy kárt okozott s oly rendszabályokat tett szükségessé, a melyek a nemzeti akaratnak törpe minoritással szemben való hatályosságát érvényesíteni legyenek képesek. — De a fenyegetések ténynyévválása esetén az ily rendszabályoknak okvetlenül sokkal tovább kellene terjedniök s azt hisszük, hogy a csere, a mely a szélső ellenzéket a képviselőházon kívül és belül való cselekvési jogai tekintetében e hiu dacolás fejében érne, valóban több és elkeseredettebb panaszra adna neki alkalmat, mint a mennyit még a jelenleg folyó vitában is fölhoz.

Pulszky Gusztáv.

A női kereskedelmi tanfolyamok. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter rendeletet bocsátott, ki a tanfelügyelőségekhez, melyben utasítja őket, hogy minden olyan városban mely kereskedelmi jelentőséggel bír s melynek felsőbb leányiskolája van, szervezzenek női kereskedelmi tanfolyamokat. A szervezést minél előbb kezdjék meg, úgy, hogy e tanfolyamok folyó évi október hó 1-én megnyithatók legyenek. Ezen tanfolyamok a Budapesten föllállított női kereskedelmi tanfolyam mintájára szervezendők.

Királylátás Pécsen.

A megyei küldöttség tagjainak egy része és a Zombor városi küldöttség, egy, a magyar államvasut szegedi üzemigazgatósága részéről a küldöttségek rendelkezésére bocsátott első osztályú teremkocsin 20-án reggel 7 óra 42 perckor indultak el Pécs felé, a zombori indóházból. Az utazásnak felelte kedvezett a kellemes hűs idő, mely a küldöttség tagjainak kedélyére oly kedvezőleg hatott, hogy a hosszú utazás a legkedélyesebb hangulatban folyt le. A társaság Gomboson és Dályán keresztül délben érkezett Eszékre, ahol az ebéd a vasúti indóházban volt, honnan a társaság azon része, mely Eszéket még nem látta, két kocsin a várost tekintette meg. Délután 1 óra 50 perckor indult Eszékről a már nagyszámu utassal megrakott hosszú vonat Pécs felé. A közbeeső állomásokon óriási mérvben szaporodott az utasok száma, úgy hogy a vonat, mely egy órai késéssel fél 7 órakor érkezett Pécsre, több mint 1200 utast vitt magával. A kiszálló társaságot az indóháznál már a megyei küldöttség két tagja, Vojnits I. orsz. képviselő és Széchenyi Tamás szolgabíró várták, kik a kellő számu fogatokról már előre gondoskodván, azokon a küldöttség tagjai a már teljes díszben pompázó utcákon keresztül lakásaikra hajtattak. A főispán és alispán a vármegyeházán, Fejér apát a plébánián, a megyei küldöttség tagjai és a bajai polgármester a kir. táblai épületben, a Zombor városi küldöttség Jankovits bor-nagykereskedőnél, a bajai küldöttség a Magyar Király fogadóban voltak elszállásolva. A lakások ellen kifogás nem tehető, de annál inkább azon ágyak ellen, a me-

lyeket a város a középületekben elszállásoltaknak adott. Ilyen ágyakat nálunk még a vendégek inasainak is a legnagyobb szükségben aggodalommal adnak. Valószínűleg a város nem akarta, hogy a küldöttségek tagjai sok időt töltsenek ágyaikban és valamiképp az ünnepélyeket az egykori szabadkai koronázási deputáció módjára elaludják. Este már a küldöttség tagjai mind együtt voltak és az estét az Arany hajó szállóiban töltötték el.

Másnap, 21-én reggel 7 órakor a megye, Zombor és Baja város küldöttei a Nádor-szálloda előtt gyűltek össze. A küldöttség egyike a legdíszesebbeknek volt. Báró Rédl Béla, Vojnits István, Latinovits Ernő, Piukovits József és Koczkár Zsigmond küldöttségi tagok díszruhái nemcsak díszes, hanem felette izléses voltak által is mindenütt feltűnést keltettek. Fél hét után történt a felvonulás a püspöki palota udvarába, hol egy díszszázad volt felállítva zenekarral; ott foglalt helyet a róm. kath. papság Dulánszky püspök és a gör. kel. papság Brankovits patriárka vezetése alatt; a katonai tisztikar Forinyák, Andrásfi és Zoltán tábornokokkal élükön; Bács-Bodrogh, Somogy, Tolna, Zala, Verőce és Baranya vármegyék, valamint Zombor, Baja és Eszék városok küldöttségei. (Ujvidék város küldöttsége a program változásáról nem értesülvén, a városháza előtti diadalkapunál várta a király megérkezését.)

Pontban 7 órakor hallatszott a Felség megérkezését jelző tarackok dörgése, mire megszóltak a város összes harangjai.

Mintegy félóra múlva érkezett meg a király, József és Frigyes főhercegek, Szapáry miniszterelnök, Csáky, Fejérváry, Szögyény és Josipovits miniszterek, nagyszámu főmoltóságok, Kardos baranyai és pécsi főispán és Aidinger pécsi polgármester kíséretében, az udvaron, dörgő éljenzés közepette a díszszázad léptetett el előtte a néphymnus hangjai között, mire Ófelsége a pécsi püspök által történt hódolatteljes üdvözlés után, a püspöki palotában lévő lakosztályba vonult. Ekkor a küldöttségek a püspöki palota udvarából elvonultak és ott ismét csak fél kilenc órakor gyűltek össze. Elragadóbb látványt képzelni nem lehetett, mint a mit az ott összegyűltek nyújtottak. — Az egyházi férfiak violaszin talárja, a tábornokok bíbor veres, aranyos egyenruhájának és a törvényhatósági küldöttségek tagjainak óriási vagyont képviselő drága kövekkel ékített szebbnél-szebb díszruháival váltakoztak; ez oly kép, melynek párját Magyarországon kívül nem találjuk.

Küribelül egy órai várakozás után reá került a sor a törvényhatósági küldöttségekre. Az elfogadó teremben Bács-Bodrogh vármegye, Zombor és Baja városok küldöttei foglalták el az

első helyet. Miután Ó Felsége Kardos főispán üdvözlő beszédére a már ismert feleletet megadta, Szapáry miniszter főispánunkat mutatta be a királynak, kihez a Felség több kérdést intézett a vármegye nemzetiségi viszonyai tárgyában. Ezután a főispán bemutatta a küldöttség több tagjait, névszerint az alispánt, a két polgármestert, B. Rédl főrendiházi tagot, Popovits, Koczkár, Latinovits, Rohonyi, Vojnits, Piukovits képviselőket, Boromissza, Berényi, Fejér apátokat, Kupuszárevits zombori gör. kel. esperest. Ó Felsége a bemutatottak mindnyáját megszólítással tiuntette ki. Az alispántól kérdezte, hogy mióta alispán, és hogy mi volt az előtt; a zombori polgármesterrel a kaszárnya építéséről beszélgetett és elismerését fejezte ki a város közönsége iránt, hogy a katonaság elhelyezéséről oly jól gondoskodik; a bajai polgármestertől a város viszonyairól és a lakosság foglalkozásáról kérdezősködött; báró Rédlől kérdezte, vajjon birtokán tartózkodik-e; az országgyűlési képviselőkkel leginkább a szönyegen lévő közigazgatási törvényjavaslatról beszélgetvén, reményét fejezte ki az iránt, hogy az nem hosszú idő alatt törvényerőre fog emelkedni és örömét nyilvánította, hogy az országgyűlési képviselők oly nagy számban jelentek meg; Boromissza apáttól Haynald bibobos-érsek egészségi állapotáról tudakozódott és sajnálatát fejezte ki annak betegsége felett; Berényi és Fejér apátokhoz hivaik száma és nemzetisége iránt intézett kérdéseket; Kupuszárevits gör. kel. esperestől egyháza viszonyairól tudakozódott. A törvényhatósági küldöttségek ezután Ófelségétől a miniszterelnökhöz mentek, hol főispánunk a király első tanácsosa, az ország kormányelnöke iránt viseltető tisztelet és ragaszkodásnak adott kifejezést. A miniszterelnök megköszönte a küldöttségeknek, hogy oly nagy számban ide fáradtak és hogy az ünnepélyek fényét jelenlétükkel emelték, azután pedig a küldöttség majdnem minden egyes tagjával beszélgetett.

Az itt leirt tisztelgések 12 óra tájban értek véget, midőn is a küldöttség tagjai átöltözvén, együttesen megebédeltek és ebéd után a Tetyére rándultak ki, az ott rendezett népünnepély megtekintésére, mely azonban a közbe jött zápor által meg lett zavarva. Az este a kivilágítás megtekintésében telt el, mely azonban a délutáni zápor folytán fényből sokat vesztett, habár így is néhány épület kivilágítása, mint a székesegyházé, a város és vármegye házáé és a zsinagógáé igen szép volt. Hétfőn 21-én a küldöttségi tagok egy része a csapatszemlélet tekintette meg, mely a szakadó eső dacára a legjobb eredménnyel Ófelsége legteljesebb meglegedésére végződött. Déléltől 11 órakor mindenki a székesegyházba sietett, hogy a neki kijelölt helyen a fölszentelést követő Te-Deumot és misén részt vegyen.

„Főszántottam kukorica földemet,
Vetek belé rozmaringot eleget.
Rozmaringot leszegyek a szarjám,
Ezt a kis lyánt eveszik a jussám.”

Ezen a síkságon van Dombóvár még Tolnában a baranyai, somogyi és tolnai határok összejövételénél. A Kapos bozótnál most is láthatni a régi dombói vár romjait, mely ama híres jogtudós Dombay Pál birtoka vala, kire II. Ulászló alatt a Tripartitum megvizsgálása bízott. Most vonatok dübörgése, fűtyülése teszi zajossá itt a rónaságot, mert Kaposvár, Bántaszék, Pécs, Pest s a jó ég tudja még merre felé mennek innen vonatok. S miután itt 20 percig állunk, alkalomszerű lesz egy jótékony spriccet bekebelezni.

Azután megint csak „beszállunk”, mint a hivatalos vasúti nyelv kifejezi, mosolyogni való gúnyjára azon két-három mázsás asszonyágoknak, kikről a reptülés fogalma ugyancsak messze esik s két kalauznak is dolgot adnak az ugynevezett „beszállás”-nál.

Kapos-Szekesó az első község Baranyában, bádogos tornyával végig néz a vaspálya mentén, még itt végig láthat. Lakóinak fele magyar, fele német, hogy az Isten javítsa meg ez utóbbi felét!

Még erre csak halmos, ligetes vidéken járunk, de már ide sőtellenek a nagyobb szabású hegyek, melyekre ráborul „erdők lomboztatja, hol magát a vigan fűtyülő rigófaj és a búsan bugó vadgálamb ringatja” Petőfi szerint. A legelső állomás Sásd magyar község. Van, vagy legalább volt határában egy hat holdnyi mocsár, melyben jó fajú pióccákat fogtak. Innen a vonat — miután nem mehet egyenesen a Mecseknek keresztül — jókorát kanyarodik délnyugat felé. Keresi a völgynyílásokat, bujkál a bércek oldalán. Mert ime itt van a Mecsek egész pompájában. Zöld fejtű büszkén emeli a napközbe, oldalán — mint valami gárdisták — fehérle testű bükkfák állanak, míg a hegy lábait csevegve-csacsogva mosogatja egy kis patak: az Okor, mely erre szalad el, igyekezvén a Drávába, fűzfák nézegetik vizében magukat. Egyik hegyet alig hagytuk el, ott a másik Csúcs, csúcs mellett, mintha összedültek volna gyűlést tartani. Egyik ablaktól a másikhoz futok. —

Olyan ismerősök ezek énnekem, hiszen az én bölcsőmet is ott ringatták a „esürkös Sátorhegyek” aljában; hiszen egykor fűgőn, tőden, gyermeki mohósággal szaladoztam be az erdők árnyát, feleseltem a vízhanggal, szedtem a vadkörtét a fáról, mogyorót a bokorról, szamócat a földről s líhegve borultam egyszer-egyszer ennek az örökké jószívű természetnek a kebelére. — Oh én szeretem az erdőt sőtét nyugalmával, dalos rigójával, szép gyepszönyegével, ezer forrásával. El tudnék ott lakni örökké, távol a kefélt kabátban járó világ családságától, hallgatnám a véresék vijjogását, iharfák zúgását!

A vonat szédítő helyeken robog el. Toronymagaságu oszlopokra rakott hidon. Egész szélességben át van hidalva a völgy s a fűstbányó mozdony pacsírtának való magasban száguld tova, míg egyszer elnyeli a hegy, de kiszabadul onnan is, keresztül vágat az alaguton s Abaligeten vagyunk. Ez nevezetes cseppkőbarlangjáról, mely ötszáz öl hosszú, végén egy mérhetlen tó van s maga a barlang „paplyuk”-nak nevezetik. Határában van még a Sárkánykút, melynek vize majd teljesen elapad, majd ismét nagy morajjal tör elő.

Ez aztán vadregényes vidék. Ezen szaladozik vonatunk Sásd, Abaliget, Bakóca-Mindszent, Bükkösdig. Mint Tolnában a Kapos, úgy kísér itt mindentitt néha fűzesek közt, néha fűvek ernyője alatt a kicsi Okor patak. Apró faluk hevernek szerteszt, részint látjuk őket, részint nem. Lenn a völgy laposán itt is szénával dolgoznak, messze virít a piros szoknya a menyecskeken s lányokon, izzadt homlokkal nézik a vágató szörnyeteket. Serény kezekkel gyűjtik össze a bő szénatermést, nótájukat visszaveri a ligetes erdő:

„Kaszás csillag jár az égen,
Kaszál a rozsám a réten.
Ha ő kaszál, én meg gyűjtök,
Ugy is rajta könyörülök.”

Elérjük Szent-Lőrincet, melynél elágazás van Barcs felé. Innen nyugatra a legelső állomás Szigetvár, Somogyban s hogy ez miről nevezetes, annak az elmondásával csak nem sértelek meg nyájakkal olvasóm! Közél van ide Nagy-Peterd, Szabad-Szent-Király — melynek lakosai mind egy szálgy nemesek — ha ugyan van ebben a dologban mai napság valami vigasztaló.

Innen kelet, sőt északra vág Pécs felé a vonat, megkerülve a Mecseket. Jobbra térs síkság, balra szőlőkoszoruzta halmok. Végig hever rajtuk a napsugár s kitűnő bort teremnek. A szőlők rézt fekvő villák, uri lakok, mind sűrűbben tűnedeznek elő, míg végre kiegészíti, megékesíti a tájk panorámáját a sok tornyu város a hegy oldalában, mely e junius hónapban legtöbbször beszéltet magáról szép Magyarországon. Az amogy is esnos pályaház most rendkívüli díszbe van öltöztetve, hogy erre jön a legelső magyar ember.

De mi menjünk, nézzük meg a várost addig, míg nincs itt a király — mert azután úgy sem értünk rá.

Mielőtt a városban szétnéznénk, tanuljunk egy kis históriát. Pécs az ország egyik legrégibb városa, már a rómaiak idejében virágzó hely volt. Pannóniának — ahogy akkor a Dunántúlt nevezték — fővárosa. Itt összpontosultak a főhadit utak Zimonytól, Mitrovicától s innen ágaztak szét Szönyre, Kanizsára, továbbá Nagy-Szombat és Bécs felé; éjszakra Fehérvárra, Ó-Budára. Akkor úgy hívták ezt a várost, hogy: Sapiaana. Birták a rómaiak Kr. e. 35. évtől Kr. u. 441-ig. Ekkor jött a népvándorlás, amikor itt is, mint más vidéken egymást üzték a különböző népek, kik feltűntek, mint az üstökös csillag, a történelem borulatos egén egyet-egyet villámoltak s aztán elenyésztek. — Nagy Karoly németeket telepített oda s 808-ban a salzburgi érsek alá helyezte a várost. Ekkor már „Quinque ecclesiae” — öt templom — nevet viselt. Szlávul ezt úgy mondják, hogy „Pet cerkve” ebből lett a magyar Pécs.

Szent István 1009-ben püspökséget alapított itt. — 1046-ban itt temetett el a könnyelmű Péter király. Lajos király 1367-ben itt egyetemet állít fel, mivel honvárosaink között „jelesebb és e célra alkalmasabb nem vala.” Corvin János a rá nézve szerencsétlen sárközi ütközet után ide menekült hívéhez, Zsigmond pécsi püspökhöz. — 1495. március elején Pécsre jött Ulászló király, a fellázadt, de megtért Ujlakot kegyelmébe visszafogadta. — Mohácsnál a pécsi püspök 300 egyetemi hallgatóval együtt elveszett. Ekkor felgyújtotta a várost a török, de csak 1543-ban foglalta azt el július 20-án

Melléklet a „Bácska“ 49-ik számához.

A legnagyobb bámulat és elragadtatás fogott el mindenkit, midőn a székesegyház falai közé jutott a művészet remekeinek oly nagy tömege van itt összehalmozva, hogy az csak is ezen érzelmeiket keltheti föl az emberben.

Az ünnepélyt magát nem írom le, miután annak lefolyása már az országos lapokból ismeretes. Az ünnepély után küldöttségeink tagjai kisebb csapatokban tüzetes szemle alá vették a székesegyház egyes részeit, ahol a kalauzólást a küldöttségek papi tagjai teljesítették. *Az e napon este 5 órakor tartott udvari ebédet főispánunk.* Latinovits és Vojnits országgyűlési képviselők voltak hivatalosak. Az ebéd után tartott cerele alkalmával Ofélsége főispánunkat megszólításával tüntette ki, mely alkalommal behatóan megkérdősködött a főispánunk vezetésére bízott törvényhatóságok gazdasági viszonyairól és azt is kérdezte vajon a Zomborban épített laktanyák költségei miképp fedeztettek. Este küldöttségeink tagjai a kaszinó helyiségeiben rendezett estélyre voltak hivatalosak, hol némelyek közülük oly jól mulattak, miszerint az estélyről egyenesen az indóházhoz hajtottak, a honnan a társaság 22-én reggel a menetrendben kitűzött időn túl másfél órai késéssel 7 órakor indult és délután fél 2 órakor érkezett Zomborba.

Ezekben röviden leírván küldöttségeink viselt dolgait, meg kell még emlékezniem egy szeretetre méltó férfuról, Siskovits Tamás, almási nagybirtokosról, ki habár inkább Baranyamegyét tekintik otthonának, jelen alkalommal folytonosan a mi küldöttségeink körében időzött és mint pécsi házi ur, nem csak küldöttségeink néhány tagját vette magához lakásra, hanem a küldöttségnek mindenekben a legnagyobb szíveséggel segítségére volt.

Helyi és megyei hírek.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnepek miatt július 3-án jelenik meg. Kárpótlásul mai számunk egy iv mellékletet hoz.

Személyi hír. Dr. Kulinyi Zsigmond, a szegedi kereskedelmi és iparkamara főtitkára, a Szegedi Napló c. napilap főszerkesztője s középkereskedelmi iskolának erettségvizsgálatához kinevezett miniszteri biztos, tegnap délután városunkba érkezett.

A belügyminiszter dr. Horváth Ákost árvaszeki ilnöké történt megválasztása folytán, a házközösségek megszüntetése iránti ügyeknek II. od. foku hatósági elintézése körében elfoglalt előadói állásától felmentette és az ezen állással egybekötött teendőknél ideiglenes ellátásával Tarczay Dezső főispáni titkárt bízta meg.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Schwartz Béla díjtalan kezelőgyakornokot díjaz gyakovorknak nevezte ki.

Pályázat van hirdetés az újjédek m. kir. fővámhivatalnál betöltendő vámenleőrési és zombori kir. adóhivatalnál betöltendő VI. oszt. adótitási állásokra.

Honvéd kezelő tisztnek áthelyezése. Boór József honvéd-hadnagy kezelőtiszt, Szegedről az 5-ik honvédelmi alvezéredre Zomborba helyeztetett át, Brinczkó

Tamás 6. honvédelmi alvezéredbeli főhadnagy kezelőtiszt Szabadkáról a 3. honvédelmi alvezéredhez Szegedre és Pásk Simon 3. honvédelmi alvezéredbeli hadnagy kezelőtiszt Szegedről a 6. honvédelmi alvezéredhez Szabadkára helyeztetett át.

Gyászhir. A pécsi ünnepélyekről hazatérő Brankovits György gör. kel. szerb patriárkát utközben az a lesújtó hír találta, hogy leánya: Ruzsics Györgyné szül. Brankovits Angelina, kedden este Nagy-Kikindán hosszasan szenvedés után meghalt. Temetése tegnap délután volt Nagy-Kikindán.

Főgimnáziumunkban az erettségi vizsgálatok e hó 22-én tartattak meg. A négy jelölt közül egy (Proll Lajos) jelesen és kettő jól értetnek minősített, egy pedig visszavetett 2 hónapra.

Erettségi vizsgák. A zombori középkereskedelmi iskolában az erettségi vizsgálatok ma és holnap, vagyis e hó 26-án és 27-én tartják meg. Erettségire jelentkezett 19 tanuló. A vizsgálat nyilvános s így az ez iránt érdeklődőket szívesen látják.

Évzáró vizsgák. A helybeli izr. népiskolában az évzáró vizsgák f. hó 28-án tartatnak meg, és pedig d. e. 9—12-ig a felső, d. u. 3—5 óráig az alsó osztályokban, melyekre a t. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak.

Kirándulás. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1891. évi július hó 5-én, vasárnap, a szóntai kincstári erdőbe családi kirándulást rendez és az ebben családostul való résztvevésre a dalárda alapító, pártoló és működő mostani és volt tagjait, továbbá mindazokat, akik a dalárda előadásain közreműködtek, estélyeit látogatják, nemkülönbön Szónta község t. értelmiségét tisztelettel felkéri. A kirándulás tervezte: A kirándulás napján reggeli 7 óra 16 percor gyülekezés a vaspályaudvarban. 7 óra 42 percor felszállás a vasuti vonatra és indulás. 8 óra 26 percor megérkezés a szóntai vaspályaudvarba. Távyaloglás a szóntai kincstári erdőbe. Megérkezés 8 óra 39 percor. 8 óra 41 percor társas reggeli, mely áll: tormás kolbászból, hideg felvágottból és budapesti sörből. 12 óra 3 percor társas ebéd: paprikás, hideg sült és bor. 4 óra 27 percor osonna: hideg sült. 6 óra 9 percor soraköz és indulás az erdőből a vaspályaudvarba. 6 óra 48 percor felszállás a Zombor felé induló vasuti vonatra. Megérkezés Zomborba 7 óra 47 percor. — Az erdőben a szóntai megerősített zenekar, karika-, lapda és egyéb társasjátékok, tánc, mű- és szabad előadású dalok, léggömbök felelőzetése, fényképezés stb. főnagya a kirándulók mulatságára szolgál. — A tervezetben felsorolt ételekkel és italokkal a dalárda fogja a kirándulókat ellátni, amiért magános férfi 2 frtot, egy-egy család pedig 3 frt 50 krt fizet. Család alatt értendő 1 férfi családító s a nő- és gyermek-családtagok. Felött férfi-családtagok külön fizetik a 2 frtot. — Vasuti menetjegyről kiki saját költségén gondoskodik. — Résztvevésre július hó 3-ig lehet jelentkezni Bieber Gyula urnál, a dalárda titkárnál és Sztrilich Zsigmond urnál, kiknél egyuttal a 2 frt, illetőleg 3 frt 50 kr elvétési díj előre lefizetendő. — Rossz idő esetében a kirándulás a következő vasárnapra lesz.

Apropos. O-Kanizsáról írják: Ha az ember honn felejt, kánikulásabb időben mint a jelenlegi, legyezőjét vagy télen a koresolyját s véletlenül ilyet talál az uton, azt mondja rá: ez épen kapóra jött. Majdnem hasonlóan kapóra jött f. hó 21-én kétszer is a tűz a tüzoltónak; mivel éppen vasárnap volt s 8 óra tájban már minden becsületes ember felkel nyári időben, a tüzoltók pedig akkorra már mindannyian régen sétálva feszítettek csinos egyenruhájukban a Piac téren, mikor néhány percor 8 óra előtt a toronyór tüzet jelzett; ez csakugyan kapóra jött. Alig néhány percori idő alatt a tüzoltók két kintű feckendővel a „Szegedi Országút“-on termettek s egy pillanat alatt a lángokban álló Daka-féle házának tetőzetét a nagy szárazság dacára részben ellocozták, részben lefeszítették. Délután 5 órakor ismét tüzet jelzett a toronyór. A Körös utcában egy boglya szalma, egy látszik gyújtogatás folytán, égni kezdett; a szomszédok azonban azt jökor észrevettek s egy közeli bódéból odahúzott feckendővel gyorsan ellocozták; mire az önkéntes tüzoltók — bár rövid idő

alatt — megérkeztek, a veszély teljesen megszűnt. A tűz által okozott kár mindkét esetben jelentéktelen, de csakis a tűz által okozott kár, mert az utóbbi tüzeset alkalmával a község ház iléstermében értekezlet tartott egy O-Kanizsán felállítandó közmivelődségi-egylet érdekében. A nem nagy számmal megjelent érdeklődők (különösen mint egy szónok találóan megjegyezte, azok, kiknek tulajdonképen itt kellene lenniök, távollétökkel tündökölnek) Roxer Gyula dr., kórházi I. orvos elnökelete alatt elvben el is fogadták a közmivelődségi-egylet felállításának szükségességét, mielőtt azonban ez határozatilag kimondatott volna, a tüzjelzés kitirítette a termet s így elodázta rövid időre a közmivelődségi-egylet létesítését. Hisszük, hogy minél előbb mondhatjuk: az ige testté lön!

A szabadkai harangöntés. Szabadkán történt — amint annak idején mi is megirtuk — hogy ott egy harangöntő telepedett le, de mindjárt az első harangöntése alkalmával ki kellett vonulniök a tüzoltóknak a harangöntő műhelyébe, oly annyira szórta a szikrákat a kobó. A munkát kénytelen volt félbeszakítani a mester, minek folytán a munkában levő harang is elromlott. Akkoriban boldog-boldogtalan a tüzoltókat okozta a harangöntés kudarcáért, azonban az eset után az ügyet vizsgálat alá vette a hatóság s ennek eredménye már a tüzoltók mellett szól. Kitént nevezetesen, hogy a Bodicsi harangöntő harangjának elromlását nem a Scossa tüzoltóparancsnok feckendője, hanem a fémkeverék hibás volta okozta. A tüzoltóknak nem lehetett benne részük, már csak azért sem, mert öök 3 és fél órával az öntés előtt locsolták a szikrákkal borított tetőt. A harangöntőt a telep tüzveszélyes volta miatt 300 frt pénzbírságra ítélték, sőt a telepengedélyt is megvonták tőle.

Talált aranyok. Erdekes leletekről értesítik lapunkat Dautováról. Dautova és Csataalja község határában — írja levelezőnk — számtalanszor talált kard, löpatkó, kengyelvas, csatok, régi ezüst- vagy rézpendarabok, mindinkább megerősítik az egykori török hadjárat s a mohácsi vész után keletkezett környékünkbeli török viszonyokat, minék még annál inkább is hitelt kell adni, mert a dautovai határban „Virahegy“ elnevezésen ismert dülömágaslatán — többek állítása szerint — szántás közben tisztán a lónyom után oly ügyre találtak, melynek mélységét állítólag egy hosszú ökör hájtó ostor sem érte el. A jámborabb emberek természetesen erősen hitték, hogy e helyt pénznek is kell elásva lennie. Ebből kiindulva ez év tavaszán sokan kimentek s több helyen mélyebb sáncokat ástak, csak-hogy ott nem pénzt, hanem sok emberi koponyát és egyéb csontokat találtak, miből azt következtethetni, hogy ott a mondott időben, esetleg barak kórházak voltak s járványos betegség is uralkodhatott, mert tömeges halálozások nyomára jöttek; a hullák tömegesen temetettek egy-egy gödörbe s most már meszes anyaggal vannak a csontvázak körülveve. A sok eredménytelen munka után a pénzsók közt akadt azután olyan ember is, ki a többit arra figyelmeztette, hogy a pénz nem olyan helyen, vagy oly mélyen keresendő, hanem csak egy ásó, vagy egy eke mélységére, de igazas is volt ennek a kincsásonak. A mohácsi (Márgita) szigetén, hol régenten a Dunaága, később sürü vadon erdő volt, most pedig már a pécsi püspöki uradalomhoz tartozó feles szántóföldek vannak, tehát közvetlen Dautova határában, kukorica kapálás alkalmával dautovai lakosok Ulászló, Albert, Zsigmond, a vagy Mátyas királyok idejéből származó egy messzelyes nagyságu, négy, aránylag kis fülekkel ellátott fekete bögreforma köedény töredékei mellett állítólag 76 drb aranypénzt találtak. Ezekből egyik találonk, véletlenül siket-néma volt, az apja 9 darabot a bajai adóhivatalnál, teljesen megtisztogatott állapotban a mult héten 41 forintért beváltott, kedden ugyanaz ismét 5 darabot vitt be, melyek azonban már érdekessé válván, mint talált kincs és érdekes régiségek, a kir. adópénztárnál további hivatalos eljárulás végett lefoglaltattak. Így történt ezután, hogy az itteni községi előjáróság is beleavatkozott, minek folytán egy másik társnál 26 darab ilyen arany-pénz és az edény egy töredék része foglaltattott le; két darabot e pénzből az illető polgár nem akarván átadni,

Solinán. Így jutott török kézre a híres város, melynek jelenségét bizonyítja az akkori közmondás: „Németnek Bees, magyarok Péc.”

Zrínyi és Hohenlohe 1664-ben visszavették ugyan a várost, de a várat csak 1686-ban foglalta el Badeni Lajos. A rohamnál első volt ekkor Makár János huszár ezredes, ki áttört a falakon, ezért kapott a városban egy török házat, az ugynevezett pasa malmot s egy egész szőlőhegyet, mely most is Makár hegynek nevezetik. Itta is viseli a nevet.

1780-ban január 21-én kelt oklevélben, Mária Theresia Pécsét királyi városá teszi s azóta szép egy száz esztendő telt el s a béke ölen óriásit emelkedett, főleg az utóbbi időben. — Még a Fényes Elek 1850-ben kiadott geográfiai szótárában lakosainak száma 15,318, ma 30 ezeren felül van azok száma. Temérdek temploma, iskolája, számos közintézet van. Ennyit tudni e derék város történetéből nem árt. Most nézzük templomait.

Né ijedj meg kedves olvasó, nem foglalk keresszél vezetni Pécsnek mind a 13 templomán, tudom hogy az ilyest nem szereti a mai kor embere. De néhányat mégis meg kell néznünk, ezek között a székesegyházat, melynek keresni kell párját. Én már láttam a kassait, egrit, nagyváradi, esztergomi, egyik-másik lehet nagyobb ennél, hanem izlésebb, csinosabb egyik sem, Uzoór Béla azt mondja, hogy Péter király kezdte építtetni 1038 körül, Henszlmán ellenben, hogy csak 1187—1219 közt tettelet le alapköve. Hát ezt a kérdést döntsek el a tudósok, mi csak azt nézzük, ami megvan.

A templom alakja hosszú négyszög. Nyugoti oldalán van a főbejárat, keleti vége pedig három félkör alakú fülkével van megoldva. Az így határolt teret 16 oszlop hosszában három hajóra osztja. A templom négy sarkán egy-egy négyszögű torony emelkedik. A főbejárat homlokzatán van Szent Péter, Szent István és Szent Mór — Pécs második püspökének — mellképe. Balról egy főnics, jobbról egy pelikán madár, fölöttük az egyház erejének symboluma: két orozlán. Déli oldalán — ezzel néz a városra — van a mellékbejárat, e fölött egy szép dombormű „Magyarország szentei hódolnak Máriának“ A kápolna sor párkányzatán — déli

oldal — a 12 apostol szobra áll, fehér homokkőből faragva. Ha ennek a templomnak a láttára sem száll meg áhitat és buzgóság: akkor azt mondom neked felebarátom, hogy menj vissza az erdőbe, hol az emberiség kezdődő korában a mi ősapáink — Darwin szerint — makkot ettek. Hát még a belseje milyen! A dús aranyozás ragyog minden felől a szemlélore, a csillogó, bájos festmények fölött végig eme rideg szavak: „Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vitae.“ Most, hogy ékesen restaurálva van, csakugyan semmiféle halandónak, még a főispánnak sincs olyan szép háza Pécsen, mint az Uristennek.

Ehhez képest milyen egyszerű az egyesült protestánsok temploma a „Kert utca“-ban. Mintha puritán módon tüntetnének azzal, hogy öök nem cifrasággal, hanem „lélekben és igazságban“ imádják az Istent.

Szép a Széchenyi téren levő belvárosi templom is óriási kupolájával. Eredetileg török moschea volt. A kéttornyú lyeum-templom a „Király utcában“. A város-háza is ékes tornyos épület, a tetejében lakó ór boldogan pöfékelve bámul alá magas állásáról a Széchenyi tere.

Mivel pedig nemcsak szentek szobraival él az ember, annál fogva betérünk ide a Benzenleitner cukrászdájába, Nem is bánjuk meg, mert ime, ott van egy rózsaszínű szőke leány, kinek kezéből a fagyalt is hevít. Tekintetében mintha az elkésett gyermekkor áruháza el magát. Mély, kék szemei szeliden fénylök és báronyosak, mint a havasokon nyíló genciana. Hogy szót váltunk vele, olye finom pir borítja el arcát, amilyen a rózsza belső levele. Magam részéről szívesebben nézném ezt a cukros hajadont a holnap paradónál, de hát mit mondanának rá otthon? .. Aztán az idő gyorsan halad, siesztünk megnezní ami arravaló. Így például a Tetyét, mely kedves kiránduló helye a pécsieknek. Közvetlen a város fölött, egy térs fekszik ez, hanem azért 1 frt 50 krért víz fel oda a bérkocsi, de a kilátás onnan meg is ér annyit.

Messze a Dráva-felé kalandozhat a szem a sikon, meg visszatér ide a szőlőtől körülöttet fekszik. Itt ered a Tetye forrása a hegyoldalon, innen vezetik a városban levő közutakba. Kiténő forrásvíz, mégis a tífusz

a víz miatt garázdálkodott tavaly Pécs városában, jeléttl annak, hogy a természet legtisztább termékét is képes az emberi bárgyuság inficiálni.

A felsik élen egy rég elpusztult épületnek falai meredeznek az ég felé. Lehetett az kolostor, kéjlek, erősség, ki tudja azt most már? Fű nőtte be környékét, a szél játszik kergetősdit a kopár falak közt, melyek úgy nyulnak föl a kék levegőbe, mint óriási felkiáltójelek régmúlt századokból. Mindenestre érdekes rom, hanem a költőiséget, melybe szemlélése elringat, rögtön lerontja az, ami mellette végzi napi prózai munkáját: egy keményítő-gyár.

Egy jóképu kapás elkezd magyarázni, hogy az a rom kétezer esztendővel épült ezelt püspöki palotának. (No, no bási. 2000 év előtt még hol voltak a püspökök?) Egyszer aztán a török elfoglalta. Egy kegyetlen rabló Ferhád basa lakott benne. Annak volt 14 felesége, egyik szebb mint a másik. (Ismerete öket bási?) Mikor éppen a 15-ik asszonyt rabolta Szent-Dienesről, az otthon maradt feleségei összebeszéltek a komparadzsikkal (tüzérek) s a kastély ágyuit a visszatérő basára irányozták. Ö aztán mérgebben felgyújtatta a kastélyt, elégett az minden benne levőkkel. Így volt. — Ugy kellett annak a Ferhád basának, minek tartott 14 feleséget, mikor abból egy is nem szóltam semmit.

Balkézre emelkedik az út oldalán egy toronymagasságu szikla, tetején egy kereszt. Onnan meg egy kispap zubant le s szörnyet halt. Azóta van ott a kereszt. Amerre a Tetyére vezet az út ott van a „budai külváros“ a melyben bosnyákok laknak. Strün össze vannak zsúfolva a házak a hegyoldalon, hanem az mind cserepes; nádas, szalmás fedélnék hirt sincs. Az utcák bizony nagyon szűkek még a belvárosban is. A „Deák“ utcán két kocsi ki sem térhet egymásnak.

Ezenben a sok kószalással el tellett az idő. Este van. A hold kél lassan, mint egy reneteg szem otyva. Az előrehaladó éjjel megjön a csendesség is a városra. Holnap a nagy nap. Jön a király. Pihenjünk elibe. A Mecsek lustán bóbiskol, mint valami hivatalnok. Lent a hegyoldalon mindenütt vízszintesen elhunyt halandók alusznak, fenn az ég szeméi, a csillagok ragyognak.

azokat nála hagyták. Mindezek további intézkedés végett a bajai illetékes szolgabírói hivatalhoz betérésztettek hivatalos uton a további eljárások foganatosítása végett.

Kerti dalestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1891. évi július hó 1-én szerdán, a polgári kaszinó-egylet udvartartójában (rossz időben nagyteremben) dalestélyt rendez a már közölt műsorral, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Belépőjegyek 50 krajcárjával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté 8 óraker.

Esküvő. Folyó hó 23-án vezette oltárhoz Baján Grosser Géza rigyciai jegyző Szedressy Mariskát, Szedressy Adolf nyug. járásbíró leányát. A násznagyi tisztet végezték a főlegény részéről Maison Mihály plébános, a menyasszony részéről Vissy Károly ó-becsei közigazgató.

Hol a magyar szöveg? című multikori hírlünkre a Spitz és Neuman cég egy nyomtatott magyar és német szövegű felhívást küldött be lapunknak „támadásunk cáfolatául.” — Ezzel tudomásul vesszük, hogy nevezett cég magyar felírta felhívást is nyomtatott. Ezen ügyre vonatkozólag nevezett cég a „Z. és V.”-ben egy nyilatkozatot is közöl, melyet egypár szóban érinteni akarunk. Azt a kérdést bátran merjük közzéadni, hogy az ujonan városunkban került cég honnan meríti a bátorságot azt mondani, hogy elvárja tőlünk a rektifikációt, mert már régebben küldött nekünk is magyar felhívást s így mi jobb tudomásunk ellenére támadtuk meg. Ilyen hangon beszélni legalább is nem tanácsos. Mi magyar szövegű felhívást előzőleg nem kaptunk s a közönség köréből vett azon felszólaláshoz, hogy Zomborban működő cég a saját érdekében is tartozik magyar szövegű felhívást kibocsátani, a legteljesebb mérvben hozzájárultunk. Viszont ezennel tudomásul vettük, hogy nevezett cég magyar felhívásokat is nyomtatott. Különben is a kibocsátott magyar-német, német-szereb felhíváshoz igen sok szó fér s ha lakosaink van joga valamit elvárni, úgy a zombori magyarság az, mely méltán megkövetelheti az éppen nem indokolt gógós hang helyett egy új cég részéről a szerénységet s tapintatosságot.

Juniális. A zombori önkéntes tűzoltóság a szokásos „juniális” folyó évi június 28-án vasárnap a „Sikarai” ligetben fogja megtartani. A bajtársak jogában áll családjaikon kívül nem tűzoltó vendégeket is hívni. Ételt, ital és a vendégek ellátásáról a bajtársak gondoskodnak. Gyülekezés és kiconulás zené szóval pont 3 óraker az őrnyaról, sisak és oldalfegyver nélkül. A juniális megtartását ezen kívül a városba tornyán kitűzött zászlók is jelezni fogják. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély elhalasztva lesz. A rendezőség.

Évzáró ünnepély. A helybeli állami főgimnázium évzáró ünnepélyét f. hó 29-én d. e. 9 óraker tartja meg a következő programmal: 1. Vörösmarty M. Hymnusa, vegyes kardi Bergmann Ágostontól, enéklí az ifjúság vegyes kara. 2. Frey Károly VIII. oszt. tanuló emlékezte. Emlékeszéd, irta és elmondja Csamprág István VII. oszt. tanuló. 3. Vörösmarty M. A hontalan. Szaválja Csekmanek Rezső VII. oszt. tanuló. 4. Részlet Eötvös József Karthausjából. Elmondja Proll Lajos VIII. oszt. tanuló. 5. Járjak be minden földet. Enéklí az ifjúság vegyes kara. 6. Jutalomdíjak kiosztása az igazgató buzdító beszéde kíséretében. 7. Búcsú dal az iskolától. Enéklí az ifjúság vegyes kara. Szülők és a tantúgy iránt érdeklődők ez ünnepélyen szívesen látatnak.

Dalestély. A „kulai dalárda” f. 1891. évi június hó 28-án a „Zöldkert” helyiségében táncal egybekötött alapszabályszerű dalestélyt rendez. Beléptidij személyenkint 60 kr. Kezdeté 8 óraker.

Veszprémi színgazgató, ki a zombori színházat a tére megkapta, tehát a „mi színgazgatónk” most Keszthelyen működik társulatával, amelyet, mint értesültünk, alaposan ki akar egészíteni, mire Zomborba jön. Zenekarának összeállítására végezt legközelebb Bécsbe utazik, énekesnek Csátár Bandit, naivának Egrinet, titkárnak Deréki Antal szándékozik szerződöttni; társulatának eddigi hasznavehető tagjait pedig megtartja.

Szókési kísérlet. Szabó István zentai illetőségű csavargó, elindult szerencsét próbálni a vidéken, de nem soká baragolt, mert már zombolyai időzése alkalmával

letartóztatták. De mert nem izlett neki a kalitka-élet, hát szépen odébb akart állni. E hó 20-án este szökést kísérelt meg, olyformán, hogy lefeszített az ablakról egy vaskapcsot és azzal átlukasztotta börtöne tetéjét. Még csak egy vékony deszkareteget kellett volna eltávolitania, a midőn, éjféltájban, Kovács László börtönőr észrevette szándékát. Szabó leugrott az ágyról, melyet állványnak használt volt és mikor az őr belépett, rávetette magát. Torkon ragadta s a börtönbe igyekezett vonszolni, hogy ott megfojthassa. Kovács kétségbeesetten védte magát és ekkor kettőjük közt valóságos élet-halál harc fejlődött ki, miközben a rab leharapta az őr egyik ujját és azonkívül több helyen megsebezte. Dulakodás közben végre az udvarra kerültek s itt Kovács segélyért kezdett kiabálni. Demkó András hivataloszóga rögtön odasietett, ekkor a két embernek közös két magyanehezen sikerült a herkulési termetű rabot megfékezni és egy másik börtönbe csukni.

Gyilkos villám. Ó-Kanizsán f. hó 23-án d. e. 11 óraker Nagy József földművesnek 12 éves Vince nevű fiát, midőn ez a mezőről hazajött a szakadó zápor elől sebesen futott, a villám lesújtotta s szörnyet halt. A szerencsétlennek a fején felül ment a villám a testébe, az állán ki s vörös sávok mutatják körül a helyet testén, a merre a földbe hatolt; kalapja s ruhája teljesen szétrongyolygottatott.

Helyreigazítás. A „Bácska”-nak multiheti „A sztanisicsei németek” című vezércikkének elolvasása után azt kell hinni az olvasónak, hogy a sztanisicsei magyarok eddigél nem bírtak joggal a sztanisicsei róm. kath. templomban, s hogy csak most történt a német nyelv rovására valamely új intézkedés a magyar nyelv érdekében. Több oldalról származó felszólításnak engedve, ezennel kijelentjük, hogy a sztanisicsei magyarok semmiféle új jogot nem nyertek, csak visszahelyeztetett nyelvké abba a jogokba, melyeket 1888. év tavaszán Goldschark J. volt prépost-plébános — minden felsőbb hatósági engedély nélkül, a saját felelősségére, — redukált. Ugyanis a templomnak 1816. évben történt építésétől kezdve azonos megegyezés jött létre, hogy a magyarok a templomban harmadosok lettek, tehát minden harmadik léten a magyar nyelv szolgált isteniszteleti nyelvké. Ezt a régi szokást változtatta meg Goldschark volt plébános és tette a magyarokat negyedeseknek 1888-ik évben. Csak most, már a negyedik évben, a vallás- és közoktatásügyi miniszter egyenes rendeletéből lett az előbbi állapot visszaállitva. Aki ismerik gróf Csáky Albin erélyét, azok nem tulajdonítanak semmi komolyabb jelentőséget a sztanisicsei németek tartozgásának, deputációzásának és még most is folyton duzzó tüntetéseknek.

Vívó-verseny Baján. A bajai vívótársaság elhatározta, hogy Halász Zsigmond vívómester s a budapesti magyar atl. klub művezetőjének vezetése alatt a jelenlegi 6 hetes vívó-kurzust vívó- és atlétaverseny nyel zárja be. A verseny július hó 12-én lesz, délután 4 óraker s a programba föl van véve: fiska-ívás karddal, versenyjárás, sikfutás, súlydobás, versenyvivás karddal, versenyjárás, súlyemelés, gómb-verseny karddal. A nevezés utolsó napja: júli. 10. déli 12 óra; zárt versenyben csak a bajai vívótársaság tagjai vehetnek részt.

Mikor nyílnak meg a tanítóképzők? A kultuszminiszter tapasztalta, hogy a tanító-és tanítóképző intézetekben az előadásokat nem szeptember elsején kezdik meg, hanem jóval később. Ezért rendezetileg utasította a képzőintézetek igazgatózásait, hogy az előadásokat szeptember hó 4., 5-én mindenkor okvetlenül megkezdjék.

Ki akar erdővéd lenni. A királyhalmi vadász-erdei és lipótvári állami erdőőri iskolákba, amelyeknek tanfolyama két évre terjed, a folyó évi októberben kezdődő tanfolyamra 51 tanuló fognak fölvenni, részint a saját költségükön, részint állami alapítványi helyekre. A fölvetel kellékei: 17 és 35 év közötti életkor: ép, erős, egészséges testalkat, elemiiskolai végzettség, illetéleg folyékony írás, olvasás; jó erkölcsi viselet. Azoknak, akik saját költségükre vétetnek föl, évi 150 frtot kell fizetniük. A fölvetel iránti kérvények július hó végéig a földművelésügyi miniszteriumhoz küldendők föl azon hatóság közvetítésével, a melynek területén az illető folyamodó lakik.

Az iskolai-év vége. Az ó-kanizsai r. k. elemi népiskolákban a tanév Szt-Alajos napján ünnepélyes Te Deummal s kézimunka-kiállításal bevégeztetett. Szt. mise után szép közönség s a tanulók a nagyvendéglő dísztermébe mentek, hol a felsőbb osztályok tanulóinak szavallata, szép kettős éneke közben fért. Márton Mátyás plébános ur gyönyörű beszéd kíséretében megjutalmazta ima- s más hasznos könyvekkel s szt. képekkel a kitűnőbb tanulókat.

Elvi jelentőségű határozat. A belügyminiszter egy felmerült vitás eset alkalmával kimondotta, hogy a községi-jegyző az irodai átalányból az egész tanács irodai szükségletét köteles ellátni.

Gyászhir. Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerőseinkkel, a felejtethlen férj, illetve fivér Jankovits Antal Zombor sz. kir. város polgára és bizottsági tagjának rövid de nehéz szenvedés után, ma fel 5 óraker reggel, munkás életének 73-ik évében történt gyászas kimulását. A drága halotti testi maradványát holnap, június hó 25-én délutáni 5 óraker fognak a Szent Györgyról elnevezett szerb templomban beszentelettni s azután a kis szerb temetőben a család sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1891. évi június hó 24-én. Áldás és béke lebegjen hamvai felett! Özv. Jankovits sz. Jovánovits Lyubica, hitvese. Jankovits János, Jankovits Dávid, fiverei.

Ügyvédi képviselet az ipartestületek békéltető bizottsági előtt. Egy ipartestületnek békéltető bizottsága nemrég elmulasztotta meghívni a tárgyalásra az egyik fél ügyvédjét, a kit aztán az eredményről sem értesített. E miatt az ügyvéd a kamaránál, az ügyvédi kamara meg a kereskedelemügyi miniszternél emelt panaszt. Az illető ipartestület, a mikor a miniszter felvilágosítást kívánt tőle, védelmére azt hozta fel, hogy a békéltető bizottság a miniszter által a mult évben kimondott azt az elvet kívánta érvényre juttatni, hogy a békéltető bizottság elé tartozó ügyekben az ügyvédi képviselet nem engedhető meg. A miniszter ebből kifolyólag most közzéteszi, hogy az említett elvet továbbra is fentartja ugyan s ennélfogva az ügyvédi képviselet az ipartestületi békéltető bizottságok hatáskörébe utalt ügyekben eszentul is kizárva marad, mihez képest a békéltető bizottságok a feleket személyes megjelenésre kötelezhetik: de ha valamelyik fél a tárgyalásnál ügyvéd kíséretében jelenik meg, az ügyvéd jelenlétének kifogásolható, hanem csupán a tárgyalást esetleg zavaró közreműködése tiltható el és ha valamely fél a békéltető bizottságnak a tevékenységét írásbeli ügyvédi meghatalmazással és ellenjegyzéssel ellátott beadványban kéri, a beadvány elintézéséről az ellenjegyző ügyvéd is értesítendő.

Hivatalos fegyvervizsgálat. A képviselőház közgazdasági bizottsága e hó 23-án tárgyalás alavette a kézi löfegyverek kötelező megvizsgálásáról szóló törvényjavaslatot. E javaslat célja az, hogy löfegyver-íparunk kellő garanciákkal léphessen fel a piacon. — A hivatalos fegyvervizsgálatért csak az eljárás költségeire szükséges minimális díjak fognak szedetni. A fegyverek ennek alapján hivatalos próbaeljárásal lesznek ellátva.

Szünet az adóbehajtásban. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az adóbehajtás a mezőgazdasági nagy munkaidő alatt szüneteljen. Ezzel módot nyújt arra, hogy az adóhatalékosok is gond nélkül és zavartalanul végezzék aratás körüli munkájukat. A szünet kezdeté a jövő hó elseje lesz és tart két hónappon át.

Felültetés. A községi rendőrség életbe lépte óta már sok mindenféle foglalkoztatta a buzgó és fáradságos rendőröket; de párbajosok üldözésének di-cesősége csak a mult szombaton jutott ki a gákovai és sztanisicsei rendőröknek. Egy növendék-jegyző ugyanis, hogy főnökétől az óhajtott rövid szabadságot annál bizonyosabban megkapja, párbajt emlegetett. A párbaj meg nem történtének a rendőrök eberségén kívül még az a kevés ok is volt, hogy hiányzott az ellenfél.

Életveszélyben. A mult hét végén Wolfarth Ádám sztanisicsei földművesnek 14 éves János nevű fiát, here-kaszálás alkalmával a megvadult lovak eltaposták és súlyosan megsebesítették. A nagyfokú ijedelemről önkivületbe jutott fia egy közeli kutha ugrott, honnan az odasiető emberek mentették ki a félholt fut. Állapota még most is igen súlyos.

Csak fényltek, ragyogtak
Egi tüzek, szép csillagok,
Te legszebbik, ott csakon.
Utad ha tán arra vagyon,
Állj meg ott, hol rózsám lakik
Sugározd be az álmaim.

Messze a budai külvárosban van a „Hétféjedelm”-hez címzett vendéglő, a hol szállva voltunk, aludván a fáradtságos kószálás után mélységesen. Eppen az a kellemetes hajnali álom volt, hogy hát megházasodtam. A menyasszony is, a násznép is készen volt egész paradában, indulni akartunk az esketésre, mikor egy retentő durranásra ébredtem föl s az álomnak is, a házasságnak is vége lett. Így lövik szét mindig az én házassági törekvésemet.

Rögtön eszembe jutott, hogy jön a király. — Hát jött is. Nem volt ilyen június 21-ike Pécsen, mióta a kiterjesztett erősség megeremtette. A népség tódult ki a pályaházhoz. Gyengéd lélegzésű hölgyek, kik a toalettet csak 11 óra felé szokták elvégezni, most már 7 óra előtt bereischaftban voltak, mert „jön a király”. A pályaházban annyi lengő szárnya volt lobogókbaól, hogy tán reptülni is tudott volna, ha megpróbálja.

Csak úgy rajzolt oda az alattvalói hüségbe mártogatott polgárok nagy serege. Mindenki előkereste a jobbik kabátját: akinek valamelyes kereszttecskét vagy egyéb kitüntetést juttatott a sors, az azt el nem felejtette volna most a világ sürű kinceseért se. Aki pedig semmiféle keresztet nem tudott kikerekíteni otthon a sublot főkjából, hát az kapta magát, elhozta a... feleségét. Az is keresz. Olyan pirinkó kis lányok is kijöttek királyt látni, akiknek igazán még bábú való a kezükbe; egyébként a nagyobb hölgyek is élnek halnak a bábúért, ha az eleven, bajszos és lajtinántnak van öltözve.

De az az átkozott óra milyen lassan halad ilyenkor. Ott állunk a perzonon, mint hajdan a svájci össe- esküvők a Rüttlin. Szívünk nem ver többet percenként háromezernél. Hallgá! Minden szem és száj nyugatra fordul, a honnan méltóságosan közeledik egy vonat. — Nini, hát a lokomotív ennel is csak vas, aztán a kerekai sincsenek aranyból, ahogy azt a terehegyi kurátor gon-

dolta. Hiszen mi azt hittük, hogy az udvari vonatnál a kocsik fala tiszta szín ezüstből, a kerekék aranyból s minden legkisebb szeg gyémántból van. Külömben a baranyai kurátor azt is elhitté egy ott kvártélyozó huszárnak, hogy a király soha nem éget sem petroleumot, sem gyertyát, hanem mikor vacsorához ül, csak kivesz a koronájából egy ökölyni gyémántot, azt teszi az asztalra, a mellett vacsorál.

Vonatvezetőnek, kalauznak se hire, se hamva ezen a vonaton, vagy talán azokból az urakból telik ki, akik ott sétálgatnak az elsőb kocsikon. Mindeniknél egy cylinder van — nem a kezében, hanem a fején. — Közönséges halandókat hordó vonaton rendszeren olyan koromból desztillált, két ümögbe bujtatót, jegesfelhő kinézésű cugtfirer fuvatja a füstöt a levegőbe, itt meg glaszé keztűs urak végzik tán még a füstést is. Csak szép dolog királynak lenni!... Olyan módosan megáll a vonat, hogy alig veszi észre a benn lévő. Mi velünk tegnapi olyan gorombán jött be, hogy a nyelvünket majd elharaptuk. Az a ni, az a nagy ablaku, korona van a tetején, abban van a Felséges király. És most hadd repedjen meg a baranyai égboltozat. Eljen!!!

Könyvedén lép le a kocsiból. Arcán erély s jószág ragyog, habár az idő s a fájdalom megszántották is. Hercegek mennek elébe, meg a miniszterelnök, a ki- nek arisztokratikus halvány az arcája, vagy hogy az ország gonija fehérette meg. Ha rá néz az ember ön- kéntelen a rózsá jut eszébe:

„Hallja-e hallja-e szép vióliám,
Az arca az arca de halovány” stb.

Ki tudja, hogy nyúzóság agyában most is a 63 varmegye.

Uralkodói eleganciával fordul a felség egyikhez másikkhoz, mind melegsznek a király tekintetétől nems- csak a főmoltóságok, de a polgárság ezernyeje is:

„Lucem rede tuae, rex bonae patriae.
Instar veris enim vultus ubi tuus.
Afúlsit populo, gratior it dies
Et soles melius nitent”

(Horae. Lib. IV. Ode V.)

És aztán robozva indul a 100 tagból álló bandérium. Válogatott gyönyörű legények. Az utca ezer lo-

góval, millió koszoruval ékeskedik. A Széchenyi téren egy középkori várkaput ábrázoló diadalív. A néző szinte felkiált:

„Ki áll amott a szírtetőn
Hunyad magas falánál?”

A fény, a dísz, a ragyogás, a mágnás ruhák gazdag teméréksége elkápráztatja a szemet.

„Szép királynak lenni s még magyar királynak
Kis királynak ternett jobbagyok szolgálának.”

Hogy a püspöki palotában mi történt a küldöttségek fogadtatásánál, azt nem tudom, de hogy a Tetyén szörnyen megáztunk délután, azt most is sirja a szalon kabátom. Hogy az a Jupiter pluvius nem tudott már várni estig a záporral! Milyen csinos mulatság kerekedett volna ottan! Fájni ropogós baranyai leányok valának ott, akik a magamforma nyugalmazott emberben is megmozdítják az érzést. Aztán a deli magyar, sváb és sokak legények. Bizonyosan táncoltak volna is. Olyant nem lát a felséges király a Praterben. Hátha megreszkírozta volna valamelyik ormánsági legény azt, amit egy székely cselekedett Erdélyben. Mikor, ugyanis I. Ferenc császár 1817-ben Erdélybe utazott, Felvincen Aranyoszek főkirálybírája gróf Kemény Miklós egy néptünetpélyt rendezett a tiszteletére. Egy, — kezében poharat tartó székelylegény tánc közben é verset énekelte: „Bort iszem én nem vizet, Ferenc császár megfizet”. — Hallván ezt a császár, kéréd a főkirálybírótól: „Was sagt er?” — „Er sagt, das Euer Majestät seinen Wein bezahlen werden.” — A felség mosolygott: „Ja, ja, ich werde zahlen.” S a legény szép díjat kapott.

De hát ilyesmire itt nem jutott idő. Megirigylte az ég a dolgot, mert ezen a napon ő se tudott úgy ragyogni ott fenn, mint az a darab föld itt lenni. Kapta magát lezuhanyozta az egészét. Biz ez nem volt szép tőle. Mi is levetvén csuron viz ruháinkat a „Hétféjedelménél” elkövetkeztünk az ország ez idő szerint legb- resebb városából, sôhajtván, hogy:

„Isten veled Pécs város s vidéke,
Országunknak egyik dísz, éke.
Isten veled hegy, völgy és rózsáság.
Isten veled te szép Baranyaság!”

A r
egy eredet
a nevezet
mában va
birrel pály
igazgatósá
dőtje jár
állítólag j
kot talál
azzal a ny
sok tiszt
nagy hátr
az össze
s hogy a
nagy hátr
ügyigazg
kat. —
kitűzött
az újdons
kiadandó
mindenbe
vel a bel
ján köz
pénzügyi
nem a n
csak a n
a valósá
igazgató
vatal-viz
séget ta
együtt a
ügyigaz
„a napo
minden
hátralek
miniszte
hátralek
hogy a
és a n
nagyvá
K
tabázi p
a plébá
esányi t
jelent e
gyesúz
lakot, n
ottani
időtájt
lanul g
G
ket ért
terén.
lommul
beszélk
S
hogy a
tanító,
(e hó
tizenla
nyugal
C
lakos
egylet
tatási:
tűző-
váha;
gyüles
nem f
tartar
gyüles
1891.
leánya
földm
ipars
törver
éves.

az ab
egy
reg
alatt
pöide
mond
hegy
torny
öltöz

tunk egy virágzó európai államra, mely a vallást s ezzel a morált kizáró fölvilágosodás nem volt képes a legfőbb-temesebb iszonyatosságoktól megóvni, s hol a tetőpontra jutott tudományos műveltség az aljasság legmélyebb undokságaival fogott kezét.

A morált merő ismeretekkel pótolni akarni annyi, mint a szükségességgel fölhalmozni, a hasznost felkarolni, holott sohasem szabad egymástól külön választani, minek az emberiség javára együtt kell maradnia.

Törvényen alapszik a társadalom, a törvény pedig a morálban bírja talpkövet. Oly igazság, melyet minden kor bölcssei elismertek, melyet évezredek tapasztalás s az összes törvénytörzők tekintélye szentesített, de mely — miként egy jelesünk megjegyzi — a folytonos ismétlés által ugynevezett „locus communis“-sá vált.

Lajthay.

Megyei élet.

N.-Palánkán, 1891. június 21-én.

Zászlószentelési ünnepély.

Szent Alajos háromszázados jubileumát a német-palánkai róm. kath. tanulóifjúság ma kétszeresen ünnepelte, amennyiben gyönyörű, — valóban művészi kivitelű ifjúsági zászlaját szentelte föl főt. Armbruszt Péter plébános ur. A zászló nehéz, drága fehér damaszt-selyemből készült, gazdag arany rojtok és bojtokkal; az egyik szép szallag a zászlóanya ajándéka, melynek egyik oldalán aranynyal himzett eme felírás olvasható: „A bölcsesség kezdete, az Úr félelme.“ A másik oldalán pedig az adományozó neve díszel.

A zászlóhoz csatolt szallagra az évszám és a cím van szintén aranynyal hímelve. A kitünően sikerült olajfestmény zászlóképek Szt. Alajos és Szt. Imre hercegek képeit ábrázolják. A zászlószentelési ünnepély fényét első sorban is Nagy Istvánné sz. Hipp Irma öngyűségének köszönhetjük, ki a zászlóanyai tisztet kegyes volt elvállalni.

A németpalánkai tantestület, Kapp János tanítóval az élén, már évek óta gyűjtögeti az ifjúsági majálison az egybegyűlt krajcárokat ezen nemes célra, míg végre az ezidei majális jövedelme meghozta a kívánt összeget. Szombaton este tekintélyes fáklyásmenet jelezte a holnapi ünnepnapot. A helybeli tűzoltóság teljes számban vonult ki a zászlóanya tisztelésére rendezett fáklyásmenettel, kísérve a polgárok lelkesedése és tetszésnyilvánítása által. Másnap délelőtt fél 10 órakor kezdődött az iskolás gyermekek felvonulása a zászlóanya lakásához, elől a még leplezett új zászlóval; s miután a tantestület felkérte öngyűségét az indulásra, egy kis apró leány esemete gyönyörű természetes virágokból készült műcsokrot adott át az ünnepély fejedelmesszonyának — a zászlóanyának. Ezzel megindult a menet a templom felé.

A szentbeszéd végetével kezdődött a nagymise s ezután a zászlószentelés a templomelöltti téren.

A zászlószentelés bevétele alkalmával az egyes hatóság, társulati és testületi képviselők gyönyörű jelszavakat hangoztattak, melyeknek teljesüléséért buzgó imát rebeghet az ég urához minden igazlelkű magyar honpolgár.

Még nagyobb városnak is dísze válható ünnepélyünk fényesen sikerült. Tetszett az Úrnak eszelekedetünk, mert fényes napját oly ragyogó pompában bocsájta reánk, melyhez már napok óta szokva nem vagyunk; mintha csak éppen ezen alkalomra elzárultak volna az „ég csatornái“ s a jövendő nap melegítőleg hatott amugy is emelkedett hangulatban levő kedélyeinkre. Az ünnepély fejedelmesszonya, mint zászlóanya t. Nagy Istvánné öngyűsége megszokott kedvességét ma ünnepiesen és hatványozva mutatta be ismét az ő szeretve tisztelő közönségnek. Szemeiből sugárzott szívóssága s azon öröm, melyet nemes szívek éreznek, a midőn jól eszelekednek.

Az ő szive valóban nemesen dobog úgy a kised, valamint a gyermeknevelés magas eszméjéért, mert e nélkül nem volna képes övodágyunkért is lelkesülni, s itt mint igazgató jó eszelekedeteit érvényre juttatni. Az emberiség virágai a gyermekek; oly szív, mely az emberiség virágaiért érez, tesz és hat, — nemes szívéből ad tanúságot.

Eppen ezen nemes szívének szeretetéből kifolyó jó eszelekedeteit örömmel ragadjuk itt meg az alkalmat,

hogyan köszönetet és hálát szavazzunk öngyűségének kiváló érdemeiért s a nevelésügy szent oltárára tett tetemes áldozatáért; vegye fölünk ezen gyermekek tanítóitól a leg-özönlebb köszönetet, a szülőktől pedig a legnagyobb hálát azon kegyességért, melyel gyermekeink örömét a mai örökké emlékezetes ünnepélyvel a legfényesebb fokra emelni kegyeskedett.

A zászló, mely alá ifjúságunk gyülekezni fog, örökre hálára fogja emlékeztetni az utódokat is azok iránt, kik a népevelés szent oltárára áldoznak, — annál inkább örökléleketben fogja tartani öngyűségét, ki nálunk mint első, mutatott legnagyobb érdeklődést ifjúságunk vallás-és erkölcsös nevelésének felvirágzásában.

F. P.

Ó-Becse, 1891. június hó 23.

(Reményi nálunk. — Színészek. — Munkakiállítás. — Löverseny.)

Óriási plakátok hirdették már napok óta Reményi jövetelét. Kikindáról jött Ó-Becsére, 21-én Török-Becse felől. Délután 6 óra után érkezett meg Bodó Alajos zongoraművész kíséretében. Fonyó Pál plébános vendég-szerető házába lett elszállásolva, ahol nemsokára megérkezte után az ó-becsei polgári magyar dalkör hat tagu küldöttsége tisztelgett Reményinél. A tisztelgőket dr. Grünbaum Pál egyleti ügyész vezette és igen szép beszéd mellett mutatta be. Reményi szívesen fogadta a tisztelgőket.

Este pontban 8 órakor megjelent a művész kíséretével a nagyvendéglő díszteremben, ahol a közönség éljenzéssel fogadta. Mintegy fél kilenc lehetett, mikor a művészek az emelvényre léptek és megkezdették játékaikat.

Hét pontból állt a műsor, melyek mindenikét zajos taps követett, de legjobban tetszett a Bodó által szóló játszott XV. magyar rapszódia Lisztől, és Reményinek magyar népdalai, köztük a „Repülj feeském“-mel.

Közönség meglehetősen kevés számmal vett részt, úgy hogy alig jött be kétszáz forint s így az impresszárió a becsői hangversenyre erősen ráfizet.

Hangverseny után Reményi Fonyó kíséretében az étterembe vonult, rövid idő múlva azután lakására sietett. Mint halljuk, tőlünk N.-Becserekre ment és onnan megy Zomborba.

Bátosi színtársulata mind jobban és jobban megkedvelte magát, mindinkább többen látogatják a színházat. De elismerésre méltó módon igyekszik is a közönség igényeit kielégíteni. Rövid idő alatt több újdon-ságot hozott már színe. Így mult szombaton a Fenyegereket, e hó 20-án pedig Elektrát, melyben Bácsné Maar Julia remekül játszott s minden felvonás után ki lett hiva. E héten lesz a jutalomjátéka.

Vasárnap — 21-én — délután 4 órakor nyílt meg az iparos tanonok munkakiállítása. Az ünnepélyes megnyitásra igen szép számmal jelentek meg az iparosok és érdeklődők. Fonyó Pál plébános, ipartanodai bizottsági elnök lelkes beszéddel nyitotta meg a kiállítást, mely egész a jövő vasárnapig nyitva marad, amikor a jutalomdíjak fognak kiosztatni.

Nagyan folynak már a jövő vasárnap tartandó löversenyre és kiállításra az előkészületek. A helyek már kijelöltettek, az emelvények elkészültek. A verseny után a nagyvendéglő étteremben társas vacsora, a díszteremben pedig a gazdasági egylet által rendezendő táncvigalom lesz. Nevezések már szép számmal történtek mind a kiállításra, mind a futtatásra.

Titel, 1891. jun. 24.

A titeli f. hó 28-án délután tartandó reggataversenyre a nagy 500 frtos díjat kivéve, valamennyire megtörténtek a nevezések.

A szövetségi vándordíjra neveztek:

1. Szegedről a „Gizella“ nevű négyvezős csónak. Evezősök: dr. Weber Lajos, dr. Peresz János, Rieger Lajos, Gál Endre (strooke), kormányos Prokits Ferenc.

2. „Katica“ nevű négyvezős csónak. Evezősök: Ujj József, Ujj Béla, Magyar Endre, Csonka Ferenc (strooke) kormányos Sztrazsik Andor.

3. Temesvárról „Aladár“ nevű négy evezős csónak. Evezősök: ifj. Králik László, Kovács Aladár, Róth

László, Krsztics Iván, kormányos Faragó Ödön. Pótevezősök: Schoor Lajos, Hilt Lajos.

4. Becskerekéről névtelen négy evezős csónak. Evezősök: Knáb Ádám, Mesterovits Pál, Zsiros Imre. Reiter Oszkár (strooke) kormányos báró Failitzsch Berchtold. Pótevezősök: Magyar Károly, K. P. Kovács László.

A skiffversenyre (Simple scull).

Szegedről: 1. „Feeske“ evezőse Löwinger Antal.

2. „Tiszavirág“ evezőse Madár Imre.

Temesvárról, névtelen evezőse Schoor Lajos.

Becskerekéről, névtelen evezőse báró Failitzsch Berchtold.

A páros evezősversenyre (Double scull). Temesvárról egy csónak; evezősök: Neuhold József és Sziján Oszkár; kormányosa Faragó Ödön. Szegedről Madár Imre és Harris György mint evezősök, Schmidt István mint kormányos.

Két egyes evezős versenyre (Pair Aar) Becskerekéről „Irma“ csónak, evezősül Zsiros Imre és Reiter Oszkár, kormányos Knáb Ádám. Szegedről „Sződike“, evezősök: Magyar Endre és Gál Endre, kormányos Ujj Béla.

Ezen versenyeket egy matrőzverseny fogja követni s végre az összes egyletek díszfelvonulása, melyen Budapest, Szeged, Becskerek, Temesvár és Títel egyletei képviselve lesznek.

A verseny napján este nagy bankett lesz, melyet Szarka újdíki hotelier készít. Eddig hatvan reggata egyleti tag jelentette be magát és számos vendég, kikről szállás stb. tekintetében egy helybeli bizottság gondoskodik.

Jelenleg Mezey Béla színtársulata vendég szerepel Títelen. Tagjai: Halasi Béla, Serfőzy Etel, Kiss Laura, Huber Anna, Váradi Rózsa, Szeleny Emília, stb. A társulat jól van szervezve s jól játszik, úgy hogy minél nagyobb pártfogást érdemel. A reggataverseny napján díszelőadás lesz. Előadtnak: A nagymama, Ingenyelök, Suhanc, Apósok, Fenyegerekek, Arvalányhaj, Valás után stb.

Mult héten a tűzoltóegylet javára a tiszparti parkban majális volt, s a jó kedvű publikum reggelig mulatott. Résztvettek: a becsereki alispán s neje, Danielik főjegyző, Papp Géza aljegyző, a becsereki regattisták.

A temesvári reggataegylet szerdán érkezett körünkbe s rövid treininget tart 28-ig.

Titeli.

Törvénykezés.

Életfogytiglan tartó fegyházra ítélt el a kir. kuria Kiss Lajos keses legényét, ki 1889. év december havában Breznayk Ána eszelőleányt Verbáson meggyilkolta. Érdekes a kuria ítéletében az, hogy az életfogytiglan tartó fegyház az első bíróság ítéletének keltétől számítottatik.

Probojcevitcs József esonoplai lakos szokásos tolvajt, a zombori törvényszék 3 évi börtönrre ítélt el, mely ítéletben vádlott és a kir. ügyész is megnyugodtak.

Közgazdaság.

Szabad-e az eperfallevélt kihordani az országból? Szerbiában az ottani kormány a selyemtermelés kizárólagos jogát egy olasz vállalkozónak adta bérbe. Minthogy azonban tudvalevő dolog, hogy ott a selyemgubó termelése igen kezdetleges s azonkívül eper-fák sincsenek valami bőségben, ezért a földművelésügyi miniszter megkereste a kereskedelemügyi minisztert, haszon oda fejlődő selyemtermelésünk érdekében, hogy a selyemgubók vagy eperfalombok közvetlenül, vagy közvetve Szerbiába ki ne vitessenek. A kereskedelemügyi miniszter ennél fogva körrendeletben utasította az alant hivataltakat, hogy a Magyarországon termelt selyemgubók, vagy eperfalombok Szerbiába való kivitelét akadályozzák meg.

Lerázta rubájáról a lángokat, melyek végig futottak a selymen, mint az arany pillangók, s láthatatlanul a gróf előtt, az ifjú háta mögé ült. S mialatt a gróf egy szörnyű csatáról mesélt, így szólt lágyan:

— Szeressétek egymást gyermekeim. Hagyjátok az emlékezetet a rideg aggkorra, hagyjátok a tűzhely melletti meséket. A sustorgó tűzbe ne keveredjen más csak csókjaitok zenéje. Később lesz annak ideje megédesíteni a gondokat a szép órákra való visszaemlékezésel. Ha az ember tizenhat éves korában szeret, a beszéd fölösleges. Egy tekintet többet ér mint egy hosszú beszéd. Szeressétek egymást, hagyjátok a beszédet az öreg korra.

A tűndér letakarta őket szárnyaival úgy, hogy a gróf, aki javában mesélt egy óriás megöletéséről, nem vette észre, mint illett első csókjaival Lois a reszkető Odette homlokát.

Beszélnem kell neked, Ninon, a szerelem tűndérének szép szárnyairól. Átlátszó mint az üveg, vékonyak s kicsikék, mint a légy szárnyak. De ha két szerelmes veszélyben van, hogy őket meglátják, a szárnyak nőnek, nőnek s oly tömöttekké válnak, hogy a szem át nem láthat, a csókok zenéje nem hallik ki. Az öreg gróf sokáig folytatta még meséjét, s Lois még hosszan csókolá Odette homlokát, az agg harcos jelenlétében.

Istenkém! Istenkém! azok a szép szárnyak. A fiatal lányok, — amint nekem mondták — sokszor föl-találják azokat, sokan tudják magukat elrejtteni az öreg szemek elől. Ugy-e igaz Ninon?

Amint a gróf elvégzte beszédét, a tűndér is eltűnt a lángokban, Lois köszönettel távozott, s egy utolsó csókot hintett Odette felé. A fiatal lány boldogan aludt az éjszaka, virág hegyeket látott megvilágítva millió csillag által, melyek mindegyike ezerszer fénylőbb volt, mint a nap.

Másnap lement a kertbe s felkereste az árnyas helyeket. Találkozott egy harcosal, köszönté s távozni akart, midőn meglátta kezében a könyvtől áztatott virágot. Rögtön megismerte a kedves hangú Loist, a ki

más áruhában jött a kastélyba. Leültette egy forrás mellé a gyepre. Egymásra néztek elragadtatva, hogy így láthatják egymást. A madarak énekeltek s érezni lehetett, hogy a jó tűndér erre jár. Nem fogom neked elmondani mindazt, a mit a vén titoktartó tölgyszék halottak, öröm volt látni, a mint a szerelmesek így elesevegtek hosszan, oly hosszan, hogy egy, a szomszédos gallyak közt szökdecselelő csiz fészket is rakott az alatt.

Egyszerre csak Enguerrand gróf nehéz lépteit halatszóttak a fasorban. A szegény szerelmesek reszkettek. A forrás vize lágyabban csergedezett s a tűndér gyorsan és mosolyogva előtűnt az úde tiszta habokból. Betakarta a szerelmeseket szárnyaival s könnyedén a hátamögé került velük a grófnak, kit nagyon meglepett az, hogy hangokat hallott s még sem talált senkit.

A tűndér becsüli pártfogoltjait s lassan susogja:

— En védem a szerelmeseket, én vagyok az, a ki becsukom szemét, fülét azoknak, a kik már nem szeretnek. Ne féljétek, szeressétek egymást világos nappal, a sétányokon, források közelében; bárhol is lesztek, én ott vagyok s örökösök fölöttetek. Az isten azért küldött le, hogy az emberek, a kik gúnyt űznek mindemből, a mi szent, ne zavarják a ti tiszta vágyaitokat. Azért adta e szép szárnyakat s mondta: „menj, hogy az ifjú szívek örüljenek“. Szeressétek egymást, én veletek vagyok és örökösök fölöttetek.

A tűndér csak ment, szíván a virágok mézét, mely egyedüli tápláléka s magával vitte boldog virányok közé Odettet és Loist, kiknek keze szorosán egymásba fűződött.

Azt fogod kérdezni, mit csinált a két szerelmesel. Valóban kedvesem nem merem megmondani, félek, hogy nem fogod elhinni, vagy pedig féltékeny leszel szerencsétlőkre és nem fogod többé viszonzni csókjaimat. Látom, nagyon kíváncsi vagy rossz lány, ki kell téged elégitenem.

Tudd meg tehát, hogy a tűndér így vitte őket késő éjjelig. Amint el akarta választani a szerelmeseket, oly buba estek, hogy egymást el kell hagyniok, hogy

a tűndér halkan sügött valamit nekik. Ugy látszott, hogy valami nagyon szépet mondhatott, mert areuk sugárzott, szemük táglult az örömtől. Amint így beszélt s ök bele-egyeztek, a tűndér megérinté homlokukat a gyűrűjével.

Eszszerre . . . ó, Ninon, micsoda nagy szemeket meresztél, hogy dobbantanál lábaddal, ha nem végezném be! . . . Egyszerre csak Lois és Odette átváltoztak nefelejessé, de oly szép nefelejessé, amilyet csak egy tűndér képes elévarázsolni. Oly közel voltak egymáshoz, hogy kicsi szirmaik szinte érintkeztek. Bámulatos szép két örökké nyíló virág lett belőlük, örökké belehelvén egymás illatát.

A gróf . . . vigasztalódott s tovább is mesélt minden este, hogyan halt meg a vasfejű óriás egy csapás következtében.

És most, Ninon, majd ha kimegyünk a mezőre, fölkeressük a boldog nefelejéseket s megkérdezzük, melyikben van a szerelem tűndére. Lehet — kedvesem — hogy valami tanúság is rejlik ebben a mesében, melyet én csak azért mondtam el neked a tűzhely előtt, hogy elfelejtsd az ablakunkat vereső decemberi esőt s hogy egy kis szerelemre hangoljalak a mesélő irányában.

Smélekvers.

(Byron.)

Magányos sírkő elbúsítja

A sivatagnak vándorát;

Rá-ráfelédkezik a névre

S nehéz szívvel megyen tovább.

Te is ha majdan évek múltán

E lapra ráfelédkezel:

Gondolj réám, mint egy halottra,

Ki szívet itt temette el.

Révész Ernő.

A bácskai kenderáztató. Apatin városa kényvint intézett a szegedi kereskedelmi kamarához, a melyben azt kéri, hogy a kamara keresse meg a kereskedelmi minisztert, hogy az a földmiveltügyi miniszterrel egyetértőleg a közönséges népipar határát messze túlszárnyaló bácskai kenderáztatás és ezzel az ország szarvát ipara érdekében sürgősen rendelje el a Mosztonga-érnek régen tervbe vett szabályozását, s a kormány támogatását élvező Ferenc-esatorna-társulat által adasson vizet a kenderáztatás céljaira. A kérvény kifejti, hogy Bács-Bodrogh vármegyének és különösen Apatin vidékének legfőbb jövedelmi forrását a kendertermelés és kikészítése képezi. Az okserű kenderkészítésnek azonban legfőbb akadály, hogy nyár utolján és ősz elején, épen azon időben, midőn a kender áztatás bekezdik, az ehez szükséges legfőbb tényező: az elégséges jó áztató víz hiányzik, oly annyira, hogy rövid tartalmú kedvező időjárást fölhasználni akaró községek valóságos küzdelmet vívnak egymás között az itt található mocsaras és alkalmatlan áztató-vízterületekért, a melyeknek még e mellett azon hátrányuk is van, hogy a belejük kényszerűségből berakott kender barna, kelletlen színű, sáros, később fénytelen, poros és ragadó szálu lesz. Ennélfogva a két millió forintnyi értéket képviselő évi kendertermelés a helyett, hogy értéke a tisztább vízben való kezelés által 3 millió forintra emelkedne, gyakran tényleges értéket alóli árakon vesztegettetik el a kereslet hiányából származó túlkínálat következtében. A kormány már régen belátta a káros helyzet okait és időnként törekedett a kedvezményeket a baj orvoslására. Így az 1885-ik évben rövid időre kiküldött kendertermelési szabályozás, és a megye sürgetése folytán a kormány, a megye legfőbb kendertermelői vidékét 14 mérföldnyi hosszán átshell Mosztonga-mocsár vizet fölmérte s a mostani céliránytalan minőségében is kenderáztatásra használt érnek szabályozására nézve a kulturálisminőség által tervet készítetett. Azonban e terv nem hajtatott végre. Már pedig az államra és illetőleg a megyére és a községre vajmi csekély költség származnék az érnek okserű szabályozásából és úgy kereszttáttakkal, mint elégséges és kellő helyekre alkalmazott zsilipekkel való ellátásból. E közbaj egyéb lényeges akadályba nem is utaltunk, mint abba, hogy ép akkor, midőn a vízre legnagyobb szükség volna, t. i. késő nyári és kora őszi száraz napokban, az ér a legkevésbé vizet tartalmazza. E bajon sem a községnek, sem az egyeseknek nem áll hatalmukban segíteni, de igenis könnyű szerrel módjában áll a segítség a kormány. Ugyanis a Ferenc-esatorna zombori részénél, honnan az ér kiindul, a csatorna vize oly magasan áll, hogy az egész Mosztonga-ér kellő mennyiségű vízzel könnyen ellátható, ha erről eleve gondoskodás és intézkedés történik s a majdan szabályozott érbe a felvízszükséglet pedig később fokozatosan bocsájtatik be. A csatorna-társulat nem hajlandó a szabályozatlan ér mértékten nagy mennyiségű vízszükségletét ingyen födözni; a lakosság pedig az ügy rendezetlen állása mellett szintén nem hozhatja meg azon nagy áldozatot, a mit a szétterjedő mocsár-érnek korlátolatlan vízszükséglete a száraz hónapokban igényel. Azonban, ha a vízér a kellő mérvében szabályozva lesz, akkor sokkal kevesebb vízre lesz szükség.

Homoki szőlők telepítése cím alatt irt meg Rácz Sándor vincellér iskolai tanár egy ma aktuális érdekű munkát, mely rövid idő alatt második kiadásában hagyta el a sajtót. Országunk óriási homokterületei a melyek eddig a „hasznavehetlen“ jelzővel fordultak elő földmiveltési statisztikánkban, az új kultúrával szintén hasznos területekké lesznek. Rácz Sándor a ki a Kecskemét-vidéki híres homoki kultúra alapvetési munkálataival tevékeny részt vett, elsőnek figyelte meg a mindenesetre idegen kultúra sajátosságait és könyvét tapasztalatai alapján írta. Munkája tárgyalja a talaj előkészítést, a futó-homok megkötését a futó homokra alkalmas szőlőfajok megválasztását, a fajok megkövetelt metszési módokat, a trágyázást, a műtrágyák alkalmazását, a szőlővetést a védekezést a homoki szőlők ellenségei ellen, — egy szóval felöleli az egész érdekes anyagát, és a szőlőtermelő gazdaközönségnek hasznos kézi könyvet képezi még eddig ismeretlen munkája közepett. Kiadja a „Borászati Lapok“ kiadóhivatala Buda-pest, Köztelék. Ára 1 frt 50 kr. — Megrendelhető ugyanitt és az Eggenberger-féle könyvkereskedés útján minden hazai könyvtárban.

A mezőgazdasági szeszfőzők adója ügyében a pénzügyminisztérium hirdetményt tesz közzé, mely szerint mindazok, kik a folyó év szeptember hó 1-én kezdődő 1891—92-ik termelési időszakban új mezőgazdasági szeszfőződt üzembe helyezni szándékoznak, és azt kívánják, hogy ez a szeszfőző a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett termelhető alkoholtól megfelelő mennyiségben részesíthessék, fölhívatnak, hogy ebbeli igényeiket legkésőbb augusztus hó 3-ig bejárólaj jelent- sük be azon pénzügyigazgatóságánál, melynek kerületében az illető új mezőgazdasági szeszfőződe fekszik. Az igény-bejelentést s a mezőgazdasági szeszfőződek közé való soroztatás iránti igényjogosultság beigazolására a szeszadóról szóló 1888. XXIV. t. c. végrehajtási iránti utasítás 2. §-ának IV. pontja szerint megkívánt iratokkal kell föl- szerelni és ha az üzletbe helyezni szándékol új mező- gazdasági szeszfőződe tényleg már berendezve van, egyúttal a szeszfőződe üzleti helyiségeinek leírása, az edények és műszközök jegyzéke, valamint a szeszfőződében alkal- mazott főző készítmények és annak alkatrészeinek egyenlő- meretek szerinti rajza és az üzleti módnak leírása is melléklendő. Magában a bejelentésben kiteendő az az alkoholmennyiség, melyet a szeszfőződe vállalkozója a fogyasztási adó kisebbik tétele mellett egy-egy termelési időszakban termelni kíván. Azok az igénybejelentések, melyek a fent megjelölt határidő letelte után nyújtnak be, csak abban az esetben lesznek figyelembe vehetők, ha a rendelkezésre álló alkoholmennyiség a kitűzött határ- időn belül jelentkező igénylők által ki nem merítettett.

Gabonaüzlet. Csekély forgalom mellett az árak a javult termés kilátások folytán lanyhák. A mai árak: Buza 8.80—9.20. Zab 5.20—5.80. Tengeri 5.50—5.60. Bab 7.80—8.20.

Lisztüzlet. A kenyérlisztekben igen élénk for- galom mellett az árak fennmaradtak magukat, ellenben a fehérlisztek olcsóbbak. Goldstein Mór a „Szegedi Viktória gözmozgalm“ Zombor és kerületi képviselője a következő árakat jegyzi: 0.ás 17 frt, 1-es 16.70, 2-ös 16.40, 3-as 16.10, 4-es 15.80, 5-ös 15.50, 6-os 15 frt, 7-es 14.50, 8-as 13.50, 8½-es 13 frt, 8¾-es 11.50, 9-es 9 frt. Zsákostul helyben.

A „BUDAPESTI HIRLAP“ ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁSA.

Főszerkesztő: **Rákosi Jenő.**

Felölös szerkesztő: **Csajthay Ferenc.**

Dolgozótársak: *Balogh Pál, Balázs Ignác, Baksay Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferenc, Csapodi István dr., Flammarión Kamill, Herczeg Ferenc, E. Illés Károly, Kaas Ivor báró, Oswald Sándor, Ossi Kornél, Proff Sándor báró, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugo, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Vassó Elemér.*

A kiadóhivatal feje: **Zilahy Simon.**
Budapesti Hirlap jun. 15-én töltötte be fennállása **tizedik** évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időségi sajtó kellekeivel a magyar hirlapirodalom első- rangu tagjává küzdötte föl magát.

A **nemzeti irány** merész és elszánt kultusz- ugy a politikában, mint az irodalomban, a művészetek- ben és a társadalomban biztosították neki a hirlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegeit.

Alig volt rá eset Magyarországon, mióta az alkot- mány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy hirlap oly vezérlő szerepet játszóék egyes kérdések sorsa megala- kításában, minőre a *Budapesti Hirlap* aránylag nem hosszú fennállása óta ismételve adott példát: nem kell csak a *véderő vitára* emlékeztetnünk, a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a **Budapesti Hirlap** táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszelle- met. Ujabbán pedig a közigazgatási javaslat első és döntő bírálatát e lap hasábjairól indult ki, hogy az el- méket megtermékenyítse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőben is az értelmi töké párosulva az irói tehetséggel; másodsor- az abszolút függetlenség minden pártól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felszabadítani s munkássá tenni a közérdek javára, a minő a tisztés- séges sajtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az újság kénytelen magáról beszélni, ezt dicsekvésnek venné, annak megengedéssére kész- séggel tesszük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat esalhatatlannak. Tudjuk, hogy minden vi- gyzat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De bot- lásunk is csak szabad meggyőződésünkkel ered, nem egy harmadiknak, akár egyének, akár társaságnak, akár pártnak, akár felekezetenek, akár osztálynak suga- mazásából vagy egyoldalú érdekeiből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az ígéretet, hogy úgy mint eddig, újságírói kötelességeinken és lelkiismeretünkön kívül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A **politikai vezetést**, a vezércikkek rovátát *Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő* látják el rendszeren. Jogi szakeikkeit, általában jogi szakkér- dekek fejtegetését, rovathoz nem kövte *Edvi Illés* Károly kitűnő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s termé- szettudományi kérdésekben írónk és tanácsadónk *Csapodi István doktor*, a jeles fővárosi orvos és szakíró. A többi rovatok megoszlanak kipróbált s nagyobb részt már évek óta a *Budapesti Hirlap* közönségét szolgáló több dolgozó társaink közt.

Irodalmi és tárcarovataink a mellett hogy a lap keretén kívül levő írók közreműködését is sür- tően igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetsé- get magához vonni iparkodik, oly erőkre vannak állan- dóan bízva, mint *Teleki Sándor* ezredes, *Tóth Béla, Rákosi Viktor* (Sipulusz), *Herczeg Ferenc, Baksay Sándor, Béla Henrik* és a főszerkesztő (—ő.), végül a világraszóló hírt elvező *Flammarión Kamill*, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a **Buda- pesti Hirlap**-pal.

A **regénycsarnok** számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erőktől is a javát szerezhesük meg a **Budapesti Hirlap**-ban. **Csiky** Gergely kitűnő regény- és drámaírókat a birnes francia: **Ohnet** György váltja fel. Egy olasz regény **Salvatore Farina** tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azzal, hogy tavaly megszereztük és közöl- tük **Stanley** legujabb művét afrikai expediciójáról. Angol regényeink, a melyekből évenként kettő-háromat szoktunk közölni, kitűnő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdaságot, újdonságokat, az értesítéseket, helyi, vidéki és külföldi tudósításokat illeti: mindez régóta egy el van látva a *Budapesti Hirlap*-ban, mint bármely elsőrendű európai lapban. Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gárdának, a mely becsvágyát helyezi lapja korrekte és kitűnő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósítónk, Bécsben egész kis fiókszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon útján; az európai nagy városok sajtó tudósítóink óvják közönségünk érdekeit és mindenütt a haza határain belül és kívül, bárhol valami rendkívüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megesis: külön kiküldött tudó- sítóink ott vannak vagy ott teremnek mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A **Budapesti Hirlap** iránya az elmúlt decen- nium alatt kiállotta képességei tűzpróbáját. **Ebben a változatlan irányban** fogja ezentul is teljesíteni feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Julius 1-én fogjuk megkezdeni **Ohnet György** „*A gyűlölség adója*“ című új regényének a közlését, mely a *Budapesti Hirlap* kizárólagos tulajdona.

Az előfizetés feltételei helyben házhöz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. A fővárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesítetük, az egész fűrdő- évad alatt pedig előfizetőink kívánságára a la- pot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyá- ron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legcélsze- rűbben postatanálvánnyal eszközöltetők kö- vetkező cím alatt:

A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatala- nak, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám. 4—4

N a p t á r.

Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
26 Pént.	János és Pál	Jeremiás	14 Elizeus
27 Szom.	László m. kir. 7 alvó	15 Amosz pr.	
28 Vas.	D 6 II. Leop.	D 5 Tr. Leo.,	16 F 1 Mindsz. v.
29 Hétfő	Péter és Pál	Péter és Pál	17 Manó vt., Sz.
30 Kedd	Pálap. emléke	Pál ap. eml.	18 Leonec
1 Szer.	Theobald	Tibold	19 Judás ap.
2 Cstít.	Sarlós B. A.	S. B. A., Cel.	20 Method pk.
3 Pént.	Heliodor pk.	Soma	21 Julián vt.

Felölös szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

H I R D E T É S E K.

Olcsó

pénzkölcsön,

mely a kamattal törlesztetik,

ház és földbirtokra

előnyös feltételek mellett nyer-

hető

Halmi Mór

*—5 irodájában Szabadkán.

(Prokesh-palota, az indóház közelében.)

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó ezennel köz- hírre teszi, hogy a tekintetes kir. törvényszék 4823/1891. számú végzése által, vagyonbukott Büchler Mór csődtömegéhez tartozó 1816 frt 94 kr-ra becsült különféle borok, pezsgők, ásvány- vizek és egyéb üzleti szerelvényekből álló ingó- ságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járás- biróságnak 6261/1891. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis vagyonbukott Büchler Mór üzleti helyiségében leendő eszkö- zölésére 1891-ik évi július hó 9-ik nap- jának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozők ezennel oly meg- jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó- ságok ezen árverésen a legtöbbit ígérőnek becs- áron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára kész- pénzzel lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891-ik évi június 23-án.

Cservenka Lajos,

bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönség becses tudó- mására juttatni, hogy üzle- temben első minőségű **gép- olaj** (olive) jutányos ár mel- lett kapható.

Sztrilich Zsigmond,

fűszer-, anyag-, festék- és gyarmataru,

2—1 bor- és ásványvíz-kereskedése, Zomborban.

3683. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás-Paraga köz- ségeiben a halálozás folytán megüritlt körorvosi állásra, mely 400 frt fizetés, s 40 kr látogatási díjjal van összekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabály- szerűen felszerelt folyamodványukat f. évi július hó 15-ig hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1891. június hó 12-én.

Csupor Gyula,

3—2

főszolgabíró.

Pályázat.

Mélykut községben a leküszönés folytán üresedésbe jött s évi 360 forinttal javadalmazott rendőrzetűi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy fedhetlen előéletük s eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket folyó évi július 2-ig az alulírott előljárásnál nyujtsák be.

A közbiztonsági szolgálatnál alkalmazásban levők s a kiszolgált katonai altisztek előnnyel bírnak.

Mélykuton, 1891. június 22.

Lajthay Benjámín, Mikó Mihály,
jegyző. bíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Csantavér községben üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt, Bács-Bodrogh vármegyei 817. közgy. 1886. sz. szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi július hó 10-ig annyival is inkább nyujtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Választás határnapja utólag fog kitézetni. Topolyán, 1891. évi június hó 20-án.

Császár Péter,
főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottságának 1141. ex 1890. kibz. sz. alatt kelt határozata folytán, alulírott községi előljárók részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Bogojeva községben egy iskolaház felépítésének biztosítása céljából, 1891. évi július hó 19-én délelőtt 9 órakor a község ház tanácstermében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Árlejtetni szándékozók tartoznak a költségvetésben kitétetett 1565 frt kikiáltási árnak 10%-át az árlejtés megkezdése előtt, az előljárásság kezeihez ovadékkul lefizetni.

Az építésre vonatkozó tervek, költségvetés, és árlejtési feltételek, a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Bogojeván, 1891. június hó 21.

Berecz Károly, György István,
jegyző. 3-1 bíró.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községben megürit s évi 300 frt előleges havi részletekben fizetendő javadalmazással egybekötött községi irnoki állás választás utján folyó évi július hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor fog betöltetni. Felhivatnak pályázni kívánók, hogy ezen állás elnyerése iránti kérvényeiket a 6. közgy. 1887. számú vármegyei szabályrendelet 9. §-ában előirt képzettségüket, valamint a német és dalmát nyelvbeni jártasságukat is igazoló okmányokkal felszerelve a választást megelőző napig hozzám nyujtsák be.

Almás, 1891. június 21-én.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bezdán községben megürit s előleges havi részletekben fizetendő 300 frt évi javadalmazással ellátott irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírt szolgabírói hivatalhoz legkésőbb f. évi július hó 16-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1891. június 23-án.

Poppovics Dusán,
főszolgabíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járásába kebeleztet 15000 lelket számláló Ó-Kanizsa községében lemondás folytán üresedésbe jött 400 frt évi fizetés és szabályrendeletileg biztosított huszszemle díjakkal egybekötött állatorvosi állásra pályázat nyitattik, felhivatván a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi június 30-ig alulírott főszolgabírónál nyujtsák be, a választás f. évi július 1-én reggeli 9 órakor fog Ó-Kanizsán megtartatni.

Zentán, 1891. június 6-án.

Matkovits,
főszolgabíró.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Az alább felsorolt bértárgyak további hasznosítása céljából az alább megnevezett helyeken és napokon írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyhez a bérelni szándékozók 10% bantáppénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy a részletes árverési feltételek a megnevezett helyeken megtekinthetők. — Haszonbérbe adatni fognak: **I. Kulán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1891. évi július hó 3-án d. e. 10 órakor:** Kulai volt gazd. gyakornoki lak 151 frt 25 kr, Kulai bognárlak 71 frt, Kulai sörbázhöz tartozott sörfőzői lak és irodahelyiség 90 frt, Kulai sörház melletti mézszárszéképület 64 frt, Kulai faraktár 698 □ öl 22 frt, Deszp.-sz.-iváni 258¹⁴¹ hold birtok év és holdanként 17 frt 55 kr, Török-becei határban levő tisztaármetszési terület 30²⁴² hold 515 frt kikiáltási árral. **II. Palánkán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1891. évi július hó 4-én d. e. 10 órakor:** Gombos-erdődi Duna-révjog 1400 frt kikiáltási árral. — Aradon, 1891. évi június hó 16-án. **M. kir. államjósággazgatóság.** 2-2

SCHLICK-féle Vasöntőde- és Gépgyár- részvénytársaság

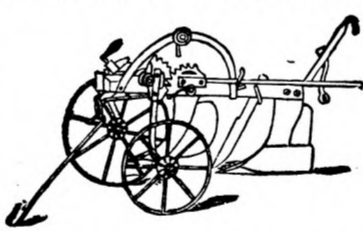
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
VI., Külső Váci ut. 1890/99. szám. VI., Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű

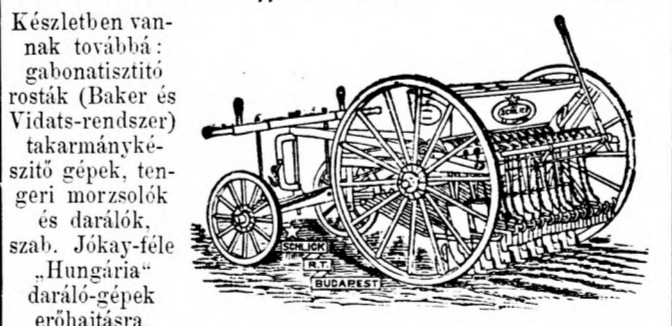
gőz- és járgányeséplő-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett

szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabadalmazott mélyítő-ekéit,

eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekéit, talajmívelő eszközeit, boronáit és

rögtörő hengereit, valamint Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (Baker és Vidats-rendszer) takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungaria” daráló-gépek erőhajtására, örlőmalomok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kéve-kötő és marokrakó arató-gépek és fűkasáló-gépek, szállítható mezői vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjntányosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Zomborban mintaraktár a gazdasági egyesület helyiségében. 24-14

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Csantavér községben üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt, Bács-Bodrogh vármegyei 817/1886. közgy. sz. szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi július hó 10-ig annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás határnapja utólag fog kitézetni. Topolyán, 1891. június 20-án.

Császár,
főszolgabíró.

Egészen ujonan és díszesen berendezett fodrász-üzlet.

Alulírott van szerencsém a t. c. közönség becses tudomására hozni, hogy a **főutcában a Drakulics-féle** házban lévő 12 év óta fennálló

fodrász-üzletemet

a mai korszak igényeinek megfelelően és díszesen berendeztem. — Raktáron tartok és elfogadok minden e szakmába vágó **női hajmunkákat**, továbbá tartok mindenféle bel- és külföldi **illatszereket, Leichner-féle hajport (Fettpuder), Spitzer-féle arckenőcsőt és hozzávaló szappant, illatos Kossuth-szappant, fogpor, fogpaszta, fogkeféket, körömkeféket, zsebkeféket, hajkeféket, hajmosó vizeket, Kinin Atenin és Bajrumot, Brilliantin hajszepedró, bajuszlekötő viaszkenőcs, valódi dió-olaj, hajfestő szer, ezüst és arany hajhíntó por, hajháló, hajzat eltávolító, hajszűtő vas, hajtartó és mindenféle fésűket**, mindezen cikkek nálam a legjntányosabb áron kaphatók; vidéki megrendeléseket kívánatra szintén elfogadok. — Magamat és szolgálataimat a t. c. közönség kegyeibe ajánlván maradtam alázatos szolgáljuk

Vranya Andor

fodrász,

3-3 főutca, 153. sz., Drakulics-féle házban.

Árlejtési hirdetmény.

Mohol község képviselőtestületének f. é. 117. sz. a. kelt határozatához képest a község tulajdonát képező révjoghoz tartozó következő kompszervények fognak **f. é. június hó 30-ik napján d. e. 9 órakor** Mohol község házánál tartandó nyilvános árlejtésen részben teljesen beszeresíteni, részben pedig kijavítás alá vállalkozónak kiadni.

a) Egy 4 cm. vastagságú egészséges fenyőfa deszkából ladik, melynek hosszúsága 7 méter, és közép szélessége 1-56 cm., mélysége pedig 57 cm.: 100 frt kikiáltási ár mellett.

b) Egy 3 1/2 cm. vastagságú egészséges fenyőfa deszkából ladik, mely 5-52 méter hosszú, 1-21 méter széles, 43 cm. mélységű tölgyfa burkonyokkal: 40 frt kikiáltási ár mellett.

c) Két drb 1 1/2 öl széles, 2 1/2 öl hosszúságú kompfeljáró 3" vastag fenyőfadeszkából, és 4-4 úgy 6-6 hüvelyknyi vastagságú gerendából: egyenkint 25 frt kikiáltási ár mellett.

d) Négy darab tölgyfából evedző, oly nagyságban mint a tényleg meglevők, darabonkint 8 frt kikiáltási árban.

e) Egy csakány 2 frt kikiáltási árban.

f) Egy kormány evedző 12 frt kikiáltási árban.

g) Végre a nagyobb kompjavitás céljából, úgy hogy tartozik vállalkozó annak korhadt és alsó deszkáit és a padlót hason minőségű teljesen egészséges fenyőfával kicserélni, 600 frt kikiáltási árban. Minek folytán felhivatnak mindazok, kik ezen munkálatok teljesítésére vállalkozni akarnak, a kitétt határidőben 100 frt bantáppénzzel ellátva jelenjenek meg. Az árlejtésre vonatkozó feltételek alulírott jegyzőnél betekinthezők.

Moholon, 1891. június hó 18-án.

Mikosevits Antal, Vén Ferenc,
jegyző. 2-2 bíró.

Pályázat.

A keryajai (Bácsm.) róm. kath. népiskolánál szervezett ideiglenes tanító állásra **f. é. július hó 31-ig** pályázat hirdettetik. Ezen állás azonban a létesítendő zárdá-iskola megnyitásával kárptólás vagy kielégítés adása nélkül megszűnik. Evi jövedelme 400 frt o. é., negyedévi részletekben a község pénztárából előre fizetve. Ugy okleveles nő, mint férfitanítók, kik a magyar és német nyelvet tökéletesen bírják, pályázhatnak. Utóbbiak közül az orgonálásban jártasak előnyben részesülnek. Az állás f. é. szeptember 1-én elfoglalandó, mely napon a fizetés élvezete is kezdődik.

A kellő bélyeggel ellátott kérvények a keryajai róm. kath. iskolaszékre címezve f. é. július hó 20-ig nt. Meszner István alesperes-plébános urhoz Bezdánba (Bácsm.) küldendők.

Schauer Ferenc,
plébános.

Kutschier-kocsi eladás.

Egy teljesen új, feketére fényezett kutschier-kocsi, jntányos áron, szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást nyujt Dervaderits urad. kulcsár, Katymáron.